

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 3.

Joi, 23 Ianuarie 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		e) MINORITARE :	
Presa franceză	34	Presa engleză	35
b) POLITICA EXTERNA :		„ bulgară	35
Presa polonă	34	f) CULTURĂ ȘI ARTA :	
c) POLITICA INTERNĂ :		Presa belgiană	35
Presa maghiară	34	„ filandeză	35
„ engleză	34	g) DIVERSE :	
d) ECONOMIE ȘI FINANȚE :		Presa franceză	35
Presa engleză	34	„ Statelor-Unite	35
„ germană	34	„ evreiască din străinătate	35
„ maghiară	34		
„ bulgară	35		

II. MOARTEA M. S. REGELUI GEORGE V AL MAREI BRITANII

	Pag.
Presa engleză	35
„ franceză	36
„ italiană	36
„ germană	36
„ iugoslavă	36
„ cehoslovacă	37
„ polonă	37

III. CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANȚIUNILE

Presa franceză	37
„ engleză	37
„ italiană	38
„ germană	39
„ polonă	40

IV. DISCURSUL D-LUI EDEN

Presa engleză	40
„ franceză	40
„ germană	41

V. VIZITA CANCELARULUI SCHUSCHNIGG LA PRAGA

Presa austriacă	41
„ cehoslovacă	42
„ franceză	43
„ germană	44
„ engleză	45
„ italiană	46
„ belgiană	46
„ iugoslavă	46

	Pag.
Presa maghiară	47
„ polonă	47
„ elvețiană	47
„ evreiască din străinătate	48

VI. EXPOZEUL D-LUI BECK

Presa polonă	48
„ franceză	49
„ engleză	50
„ germană	50
„ cehoslovacă	50
„ iugoslavă	50
„ maghiară	51
„ austriacă	51

VII. CONFERINȚA NAVALĂ

Presa engleză	51
„ Statelor-Unite	51
„ franceză	52
„ italiană	52
„ germană	52

VIII. SITUAȚIA POLITICĂ INTERNĂ DIN FRANȚA

Presa franceză	53
--------------------------	----

IX. POLITICA EXTERNĂ A U. R. S. S.

Presa sovietică	54
„ germană	55
„ franceză	56

X. PROBLEME EUROPENE

Inarmările Angliei	56
Asigurarea păcii în Mediterana și Marea Neagră	56

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa franceză.

In numerele din 1 și 15 Ianuarie REVUE DE PARIS publică în primele pagini fragmente din „Amintirile“ M. S. Regina Maria a României.

POLITICA EXTERNĂ

Toată presa străină a publicat, cu ocazia Conferinței Economice a Înțelegerii Balcanice care are loc în București, diferite telegrame și dări de seamă.

Ziarele reproduc totodată și fragmente din discursul rostit la deschiderea Conferinței de către d. ministru Savel Rădulescu, subsecretar de Stat al Ministerului Afacerilor Străine.

Presa polonă.

Ziarul L'ECHO DE VARSOVIE din 18 Ianuarie anunșând sosirea în capitala Poloniei a d-lui ministru C. Vișoianu, publică date biografice și aprecieri elogioase despre noul ministru plenipotențiar al României în Polonia.

POLITICA INTERNĂ

Presa maghiară.

MAGYARSAG din 19 Ianuarie, ocupându-se de situația politică din România, scrie printre altele:

„Partidul Național-Tărănesc este foarte enervat văzând apropierea din ce în ce mai accentuată dintre guvern și partidele extremei drepte.

„La alegerile dela Suceava, după partidul Național-Tărănesc, organele administrative ar fi sprijinit pe față candidătura profesorului Cuza, cu toate că — de formă — și partidul Liberal a participat la această alegere. La viitoarea alegere dela Severin, Partidul Liberal nici nu mai participă, și național-tărăniștii deduc din aceasta, că aci guvernul va sprijini pe față pe candidatul Partidului Național-Creștin. Cercuirile conducătoare național-tărăniște sunt de părere că, d. prim-ministru Tătărescu, prin repetatele succese în alegerile parțiale ale lui Goga-Cuza, vrea să convingă pe Suveran și opinia publică, că, partidele de extrema dreaptă se bucură de mai mare popularitate decât național-tărăniștii. Comitetul executiv național-tărănișt a hotărât ca față de metodele electorale violente ale extremei drepte să uzeze de mijloace similare, înființând gărzi țărănești. Această măsură poate avea consecințe grave asupra ordinii interne a țării, întrucât nu începe îndoială că Partidul Național-Tărănișt este destul de tare, ca să înființeze în scurtă vreme, în fiecare județ, puternice gărzi țărănești. Pe de altă parte, sunt temeri, că, extrema dreaptă, sprijinându-se pe bogatele sale resurse materiale, va primi lupta contra gărzilor țărănești.

„Atmosfera de politică internă în România, dela războiu încoace, nu a fost niciodată atât de încordată ca acum, și d. prim-ministru Tătărescu trebuie să facă uz de toată abilitatea sa, ca patimile să nu degenereze în tulburări“.

Presa engleză.

WORLD JEWRY din 10 Ianuarie publică o corespondență din București, în care spune că speranța pe

care o aveau d-nii Vaida și Cuza, de a veni la putere, a fost distrusă de către Coroană, din partea căreia li s'a comunicat că nu vor fi chemați să formeze un nou guvern.

In urma acestora, constată că prestigiul d-lor Vaida și Cuza a suferit, și drept urmare a fost înfrângerea partizanilor lor la alegerile municipale din diferite localități.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa engleză.

NEWS CHRONICLE din 8 Ianuarie se referă la datorităle comerciale ale României, în privința cărora află că în curând se vor începe noi tratative între membrii Camerei de Comerț din Londra și o delegație a guvernului român, care vor discuta termenii noului acord comercial dintre ambele țări.

Ziarul arată în ce constă actualul acord în vigoare, spunând la o soluție satisfăcătoare și adăugă, că, deși se vorbise despre plecarea unei delegații engleze în România, acest lucru nu va avea loc decât numai dacă guvernul român va face o invitație formală în acest sens.

MANCHESTER GUARDIAN din 14 Ianuarie ocupându-se de datorităle comercianților din diverse țări, față de acei din Anglia, amintește de o întrunire a directorilor mai multor fabrici din Lancashire, spre a protesta contra aplicării în România a cotei de 44% la valuta de import. Cu această ocazie s'a insistat pe lângă guvernul englez de a interveni pentru completa desființare a acestei măsuri. S'a mai insistat pe lângă secretarul departamentului comerțului exterior, să ia măsuri, ca orice nou aranjament la care se va ajunge cu guvernul român, după expirarea actualului acord comercial, să fie făcut în așa fel încât să dea rezultate practice.

Presa germană.

FRANKFURTER ZEITUNG din 16 Ianuarie publică la rubrica economică, următoarea corespondență din București, intitulată: „România încă în lipsă de devize, cu toate excedentele mari de export“.

„După evaluările de până acum, se așteaptă pentru 1935 un excedent de export de circa 6 miliarde lei. Acest rezultat nu se datorește decât jumătate exportului, cealaltă jumătate se datorește unei aspre sugrumări a importului.

„Cu tot acest bilanț foarte activ de comerț, România nu poate onora decât cu foarte mari greutatea creanțele sale externe. In cadrul acordurilor de clearing, se plătește 90% din export prin bonificări, și nu cu devize libere. Deoarece modificarea regimului de import n'a isbutit decât insuficient, s'au adunat la Banca Națională, circa un miliard și 600 milioane lei pentru exigibilitățile externe. O mare parte din activul rămas pare să se fi adunat doar pe hârtie, deoarece în urma unor calculări greșite ale diverselor valute în lei, cifrele importului sunt bune într'adevăr, dar cifrele exportului au fost exagerate. E vorba, ca, acum, această greșală să se evite“.

Presa maghiară.

In numărul din 15 Ianuarie, PESTER LLOYD, ocupându-se într'o corespondență din București, de viitoarele negocieri economice româno-maghiare, ajunge la concluzia, că adevăratul interes al ambelor părți, constă în faptul de a nu se schimba nimic, în ce privește actuala situație.

Presa bulgară.

MIR din 15 Ianuarie publică sub titlul „Monetăria românească și-a reluat activitatea“, următoarele:
„Până acuma toate monedele de schimb se băteau în străinătate.

„Actualul guvern, în înțelegere cu Banca Națională, a hotărât să reînnoiască activitatea Monetăriei Naționale din București, care după războiu nu a mai lucrat.

„Monetăria Statului, după ce și-a completat toate lipsurile din punct de vedere al perfecționării tehnice, poate satisface astăzi cu mult succes nevoile Statului, emitând diferite monede de schimb. Pentru emiterea acestor noi monede, Monetăria Națională se va folosi în mare parte de materialul brut din producția indigenă“.

MINORITARE

Presa engleză.

NEW STATESMAN & NATION din 11 Ianuarie publică un articol de fond, sub titlul „Minoritățile germanii și Mica Înțelegere“, în care se ocupă în special, de germanii care au trecut, odată cu tratatele de pace din 1919, la cele trei State: România, Iugoslavia și Cehoslovacia. Autorul vrea să arate reacțiunea acestora față de activitatea nazistă, atât în Germania cât și în afară. Explică deci disensiunile interne dintre cele trei grupe principale de germani, disensiuni provocate prin influența național-socialistă, atât în sânul șvabilor, cât și în acel al sașilor. În Cehoslovacia, însă lucrurile sunt mai grave, cehii ajungând la convingerea că „Germania național-socialistă țintește la distrugerea Statului lor“, prin sprijinul moral acordat partidului Sudetendeutsche, care duce cea mai disperată luptă, în frunte cu Conrad Heiler, pentru trecerea acestui ținut la Germania.

Presa bulgară.

MIR cu data de 13 Ianuarie publică sub titlul: „Frontul național din România și minoritățile“, un lung articol semnat de dr. Polianski, în care relevă că valul naționalismului extremist, ideologia și programul său, vor avea o însemnătate hotărâtoare, atât pentru politica internă, cât și cea externă a României. În concluzie, ziarul își expune speranța că „la urmă, democrația va ieși învingătoare din lupta ce s'a încins și odată cu ea și cele 5—6 milioane de cetățeni minoritari leali și pașnici“.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa belgiană.

Numeroase ziare și reviste belgiene continuă să publice diferite fotografii și fragmente întregi din lucrarea cunoscutului publicist G. Dettaille, intitulată „A travers la Roumanie pittoresque“.

Multe din aceste publicațiuni prezintă cartea d-lui Dettaille cu aprecieri elogioase, recomandând-o călduros tuturor acelor care doresc să cunoască mai bine „această țară fermecătoare: România“.

Presa finlandeză.

Revista TERRA, buletinul Societății de Geografie din Finlanda, publică sub semnătura d-lui Ilmari V. Hustich un lung articol despre România, însoțit de numeroase fotografii.

Autorul articolului prezintă țara noastră în culori favorabile, iar la sfârșitul articolului se ocupă de capitala țării, descriind pitorescul orașului București.

DIVERSE

Presa franceză.

În numărul din 16 Ianuarie, LA TRIBUNE DES NATIONS, vorbind de propaganda germană în România, face o legătură între tentativa de asasinat a marelui rabin și acțiunea agenților hitleriști.

„Prea multe libertăți, scrie ziarul, au fost consimțite diverselor grupări naționaliste, atât române cât și germane.

„Se spune în cercurile politice din București, că guvernul se prepară să facă revelații senzaționale despre uneltirile agenților germani în România“.

Presa Statelor-Unite.

Ziarul UNION din Manchester, New Hampshire, cu data de 2 Ianuarie, publică un editorial în care scrie între altele:

„Timp de 17 ani podul rupt dela Tighina despărțea două lumi. Românii nu doreau să-l reconstruiască, datorită temei unui conflict cu Rusia pe chestia Basarabiei și hotărârii de a se apăra contra propagandei comuniste. Așa dar, Tighina era avant postul civilizației capitaliste, iar de cealaltă parte a fluviului se găsea Tiraspol, avant postul comunist. Magazinele din Tighina aveau de vânzare tot ceea ce civilizația apuseană produce, în timp ce acelea din Tiraspol nu erau în stare să ofere nici pâine, iar carnea era considerată un lux.

„Toamna trecută podul a fost construit, abisul dintre lumea comunistă și cea capitalistă a dispărut. Ca o consecință, poate că ideile comuniste trec mai ușor în restul Europei, dar este sigur că ideile capitaliste trec mai repede în Rusia Sovietică“.

Presa evreiască din străinătate.

JEWISH CHRONICLE din 10 Ianuarie revine asupra unui articol precedent, arătând că diferite organizații evreiești au luat măsuri pentru ajutorarea coreligionarilor lor din ținuturile Basarabiei bântuită de secetă.

În articolul anterior arăta situația unor comunități evreiești din diverse localități basarabene și deplângea faptul că nimeni nu are grije să-i ajute, așa cum se procedează cu românii.

MOARTEA M. S. REGELUI GEORGE V AL ANGLIEI

Presa engleză.

Ziarele engleze din 21 Ianuarie exprimă în termeni mișcați dragostea profundă care lega întreg poporul englez de Suveranul defunct.

DAILY TELEGRAPH amintește că Regele George

declarasese în multe rânduri că consideră pe supușii săi, ca formând o mare familie. „Deplângem un om al cărui simțământ de datorie, a cărui statornicie și al cărui curaj în grelele încercări ale războiului și ale păcii caracterizau tot ceea ce constituie onoarea caracterului englez“.

TIMES notează că s'a încheiat o domnie care se distinge prin fapte mari, suferințe mari și mari primejdii. Numele lui George V va rămâne neșters în amintirea națiunii.

MORNING POST relevă că odată cu moartea Regelui George se încheie o epocă a istoriei, caracterizată prin înălțarea imperiului britanic, criza războiului mondial și refacerea Angliei. Regele George a fost părintele, frațele și prietenul poporului său.

DAILY HERALD, oficiosul laburist, arată că întreaga națiune, fără deosebire de partide sau de clase, deplânge moartea Regelui iubit. Apoi, relevă că noul Rege se distinge prin simțul său pentru „fair play“; el are toate înaltele calități cerute de însărcinarea supremă de azi.

DAILY EXPRESS, amintește că fiind prinț moștenitor el a luat parte la războiul mondial. Bubiutul tunurilor i-a întărit caracterul. Prințul de Wales s'a interesat în mod activ de viața tuturor păturilor sociale, a precomizat pacea și solidaritatea internațională.

DAILY MAIL amintește că în 1915 Prințul de Wales a scăpat prin minune dela moarte pe câmpul de luptă din Flandra, atunci când automobilul în care se afla a fost lovit de o granată, iar șoferul său a fost omorât.

Presa franceză.

În articolele închinat amintirii Regelui George, ziarele din 21 Ianuarie aduc în unanimitate omagii Suveranului națiunii amice și evocă toate legăturile care uneau Franța de George V. „Moartea augustului prieten, care a fost coloana înțelegerii cordiale franco-britanice, va fi foarte adânc resimțită de toți francezii, scrie PETIT PARISIEN. „Poporul francez ia parte din toată inima la pierderea ireparabilă pe care o încearcă azi Anglia și Europa“.

L'OEUVRE, radical-socialist, scrie în manșetă: „Un adevărat democrat a încetat din viață“.

LE JOURNAL, într'un articol intitulat: „Un mare Rege“, după ce face elogiul Suveranului britanic, scrie: „Regele George, care a știut să întrețină devotamentul față de Tron al poporului, a avut în clipa când a închis ochii mulțumirea și mângâierea de a-și fi îndeplinit greaua sa misiune și de a fi încredințat făclia unui urmaș care este vrednic de această sarcină“.

EXCELSIOR scrie: „Regele George va fi totdeauna pentru Franța simbolul lealității, fidelității, spiritului de sacrificiu și al celor mai nobile și mai drepte cauze“.

L'ORDRE constată: „George V a fost un mare rege, căci măreția regilor constă din a-și face înainte de toate meseria de suveran așa cum trebuie, iar Regele George și-a făcut-o în mod admirabil. El n'a domnit numai cu bunățate, simplitate și imparțialitate, ci a și guvernat, știind în ceasurile grele să spună cuvântul hotărâtor sau să dea sfatul necesar“.

D. Vladimir d'Ormesson, în LE FIGARO, spune: „Istoria va arăta că domnia Regelui George n'a fost numai o domnie glorioasă, ci o domnie de importanță capitală în evoluția sistemului imperial britanic. Timp de un sfert de veac a știut să se adapteze împrejurărilor prin realismul și îndemânarea sa. Regele George lasă fiului său o moștenire schimbată, însă intactă“.

ECHO DE PARIS reamintește: „Parlamentarii francezi, care în 1916 s'au dus la Londra, nu vor uita niciodată tonul hotărât al declarației făcute de Regele George cu privire la alianța dintre cele două țări. Ea va dura totdeauna, a spus Regele George. Sarcina cea mai de seamă

pe care defunctul Suveran și-a impus-o în ultimii zece ani a fost consolidarea ideii monarhice în sânul partidului laburist. De această misiune el s'a achitat într'un mod fericit“.

Presa italiană.

POPOLO D'ITALIA din 21 Ianuarie își consacră articolul de fond memoriei M. S. Regele George V.

Articolul scoate în relief lunga comunitate de interese, lupte, neînștiși și izbânzi dintre națiunea engleză și națiunea italiană, scriind:

„Așezată într'o situație periferică, în raport cu Europa Centrală, Anglia și Italia și-au coordonat mereu acțiunea politică, chiar și fără un acord scris prealabil.

„Ele s'au întâlnit din nou la Locarno pentru a garanta pacea pe Rin și au căzut de acord și pentru a propune colaborarea celor patru puteri centrale și occidentale.

„Chiar în chestiunile orientale și africane, inclusiv cele abisiniene, s'a înregistrat o lungă perioadă de colaborare.

„Națiunea italiană adresează salutul său și urări de viață lungă noului Rege Eduard VIII. El este chemat să conducă un imperiu sporit, să domine problemele cele mai grave în pragul unei noi perioade istorice.

„Ii dorim să continue tradiția de înțelepciune clarvăzătoare, de care este legat numele tatălui său dispărut“.

Presa germană.

DEUTSCHE DIPLOMATISCH POLITISCHE KORRESPONDENZ din 21 Ianuarie scrie:

„Germania participă cu toată sinceritatea la doliul națiunii britanice. Poporul german a admirat întotdeauna pe Regele George al V-lea, pe care l-a considerat o personalitate remarcabilă din toate punctele de vedere.

„Germania nu va uita niciodată că defunctul Suveran a depus toate eforturile pentru a înlătura prăpastia deschisă între cele două popoare în timpul războiului mondial. Atunci, Regele George a arătat că înțelege spiritul care însufleștește poporul german.

„Regele George a știut în perioada critică de după războiu să îndrumeze forțele internaționale pe calea care duce către o uniune pacifică și echitabilă a tuturor popoarelor. El a căutat totdeauna să stabilească un just echilibru între forțele contrarii care conduc politica lumii. Pentru toată această activitate, El a obținut stima durabilă a poporului german“.

Ziarul DER ANGRIF scrie: „Defunctului Suveran i se potrivește mai bine ca oricui cuvintele lui Frederich cel Mare: A fost primul servitor al țării sale. Intreaga sa viață a fost doar dovedirea repetată a acestei afirmații“.

Presa iugoslavă.

Ziarele din 21 Ianuarie anunță moartea marelui Suveran și consacră personalității Sale lungi și emoționate articole, în care subliniază deosebitele merite a aceluia care a condus destinele Angliei prin vremuri atât de grele.

Ziarele scot în evidență patriotismul luminat și abilitatea cu care Regele George V a știut să facă față difi-cultăților interne și externe. Articolele se termină cu afirmația că întreg poporul iugoslav ia parte la durerea copleșitoare a poporului englez.

POLITIKA publică un articol privitor la domnia de un sfert de secol a Suveranului Marei Britanii.

VREME publică biografia noului Rege Eduard VIII, scoțând în evidență calitățile deosebite de care a făcut

dovadă, atât în marele războiu, cât și în toate împrejurările, în care s'a făcut apel la cunoașterea sa adâncă a poporului englez.

„Experiența și bogatele cunoștințe ale Prințului de Wales, precum și popularitatea sa, au preparat cum nu se poate mai bine pe Regele Eduard VIII să urmeze Augustului Său Tată pe Tronul Angliei“.

Presa cehoslovacă.

Ziarele cehoslovace din 21 Ianuarie reflectează adâncă părere de rău cu care Cehoslovacia a primit moartea Regelui George și partea mare pe care întreaga țară o ia la doliul Mării Britanii.

PRAGER PRESSE scrie: „Regele George a fost totodată un nobil și un războinic, care rămânând totuși adevărat creștin, ura războiul. El a știut să dea politicii britanice o orientare pacifică. Anglia este astăzi centrul de simpatie al întregului continent care prețuește cum se cuvine colaborarea cu Franța și vede în această colaborare cea mai puternică garanție de pace și cel mai bun sprijin al Societății Națiunilor.

„Regele George, adaogă ziarul, dispăre într'un moment foarte grav pentru țara sa, însă într'un moment în care prestigiul Mării Britanii a atins cea mai mare înălțime“.

Presa polonă.

Ziarele polone din 21 Ianuarie consacră lungi articole în legătură cu moartea Suveranului britanic.

GAZETA POLSKA subliniază adâncă dragoste a poporului englez pentru Suveranul său, arătând că întreaga Polonie ia parte la durerosul doliu al mării națiuni prietene.

KURJER PORANNY, scrie: „Marea Britanie pierde un Rege mare și nobil și lumea întreagă vede dispărînd un Suveran care timp de un sfert de secol a dat dovadă de atâta înțelepciune, demnitate și înălțime sufletească, cum rar se întâlnește dealungul istoriei“.

POLSKA ZBROJNA arată că întreaga națiune poloneză este alături de Anglia și de Familia Regală engleză în aceste clipe de grea încercare.

CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANCTIUNILE

Presa franceză.

Ziarele franceze din 16 Ianuarie se ocupă de viitoarea reuniune dela Geneva, exprimându-și părerea că, din motive diferite, sesiunea actuală nu va duce la hotărâri decisive în chestiunea sancțiunilor petrolifere contra Italiei.

„Situația nu a evoluat din Decembrie încoace, scrie PETIT PARISIEN, Congresul american nefiind încă gata cu discuția legii asupra neutralității, astfel că comitetul de 18 se va vedea probabil silit să amâne pentru mai târziu hotărârea sa asupra interdicției exportului de petrol“.

LE MATIN scrie: „Nu pare probabil ca interdicția exportului de petrol să fie imediat examinată, căci, în general, se admite că nicio hotărâre efectivă nu poate fi luată înainte ca Statele-Unite să-și fi fixat atitudinea prin legea asupra neutralității“.

Ziarul L'OEUVRE afirmă: „D. Laval a primit pe mai mulți diplomați pentru a pregăti lucrările Consiliului Societății Națiunilor. De această problemă s'a ocupat și cabinetul din Londra. Se pare, însă, că nici la Quai d'Orsay, nici la Foreign Office, nu s'a fixat încă în această privință niciun plan definitiv“.

In numărul din 18 Ianuarie, L'ECHO DE PARIS, referindu-se la probabilitatea amânării sancțiunilor petrolifere, scrie sub semnătura lui Pertinax:

„Principiul embargo-ului asupra petrolului a fost adoptat condițional la 19 Octombrie și la 6 Noembrie. Comitetul celor 18 nu primise mandatul de a fixa data punerii în vigoare, decât în cazul când măsuri similare ar fi fost luate de Statele-Unite, pentru ca acest mijloc de coercițiune să fie efectiv.

„Între timp, controversale care au loc în sânul Comisiei afacerilor externe al Senatului dela Washington, arată că politica americană nu este lipsită de șovăeli.

„Rămâne, deci, cealaltă latură a sarcinii, care incumbă puterilor: concilierea, căutarea unui acord“.

Presa engleză.

Ziarele engleze nu cred că sunt posibile iminente noi sugestii în vederea unei reglementări, prin bună înțelegere, a conflictului italo-abisinian.

MORNING POST, din 14 Ianuarie, desminte svonul că guvernul belgian avea intenția de a face în curând propuneri de pace. Ziarul adaugă:

„Nu se știe nimic la Londra în privința acestei intenții; se presupune, însă, că svonul a pornit ori dela Paris, ori dela Roma.

„Orice discuție în privința păcii este socotită la Londra ca prematură, afară numai dacă scopul ei este să creeze o atmosferă mai favorabilă și să prevină orice asprire a sancțiunilor“.

MORNING POST, din 15 Ianuarie, publică o corespondență din Roma, arătând că acolo se desmint știrile referitoare la unele eforturi pe care le-ar face Italia în vederea păcii.

„Ducele, scrie ziarul, a făcut cunoscut d-lui Laval că Italia nu are intenția de a ataca Marea Britanie. Dar, în același timp, se crede că Italia nu va mi rămâne în ligă, în cazul aplicării sancțiunilor petrolifere. În legătură cu aceasta s'ar fi amânat și convocarea marelui consiliu fascist“.

DAILY TELEGRAPH, din 15 Ianuarie, constată că explicațiile date asupra scopului conversațiilor care au avut loc între Statul major francez și cel britanic nu a reușit să împrăstie îngrijorarea exprimată în cercurile semi-oficiale germane.

„În cercurile diplomatice se crede că dacă atitudinea ulterioară a Franței și Angliei va continua să confirme aprehensiunile germane, în acest caz d. Hitler s'ar putea să denunțe tratatul dela Locarno. Aceasta ar da puțință Germaniei să nesocotească clauzele tratatului dela Versailles, în ce privește zona neutră a Rinului, pe care agreementul dela Locarno s'a obligat să-l respecte“, conchide ziarul.

NEWS CHRONICLE, din 15 Ianuarie, ocupându-se de politica pe care o va adopta guvernul britanic la Geneva. referitor la embargoul asupra petrolului, crede că speranțele poporului nu vor fi înșelate și că se va proceda astfel, încât să nu se mai poată reproșa Angliei, că în vreme ce ea condamnă războiul, realizează câștiguri însemnate, procurând petrolul necesar pentru continuarea războiului.

DAILY HERALD, din 15 Ianuarie, reamintește guvernului britanic obligațiile ferme pe care și le-a luat de a respecta Covenantul Ligii. Speră că el nu se va lăsa influențat de părerile celor care susțin că sancțiunile petrolifere vor fi ineficace și nici de a acelor care vorbesc de diferite propuneri de pace. Numai aplicarea strictă a sancțiunilor poate pune capăt războiului, crede ziarul.

DAILY TELEGRAPH din 15 Ianuarie scrie că vederile care predomină la Whitehall, sunt că nu este nicio perspectivă imediată pentru impunerea sancțiunilor și la petrol și că în împrejurările actuale e mai de dorit o amânare, iar nu o aplicare a lor.

DAILY MAIL din 15 Ianuarie, susține că „primul pas spre pace“, constă în „a îngropa definitiv sancțiunile petrolifere“.

„Prima datorie a d-lui Baldwin — scrie ziarul — e ca să previe războiul în Europa, care dacă ar izbucni, ar pune capăt civilizației și ar lăsa întreaga omenire în mâinile bolșevicilor.

Marea Britanie e prea slab înarmată pentru a se angaja într-un conflict mondial.

„Pacea nu se poate realiza, decât abandonând ideia sancțiunilor și avertizând Abisinia că Marea Britanie nu va interveni în conflict“.

Opinia ziarelor engleze din 16 Ianuarie continuă a fi împărțită. Astfel, în urma hotărârii luate de guvernul englez de a nu lua inițiativa aplicării sancțiunilor la petrol, ziarele laburiste critică această hotărâre, în timp ce ziarele conservatoare o explică.

DAILY MAIL jubilează, spunând: „Deoarece sunt îndoiele serioase, că asemenea sancțiuni pot fi aplicate cu efectul dorit, se socotește că nu va servi niciunui scop folositor, urmărirea unei metode care poate avea cele mai grave consecințe și care nu ajută cu nimic o soluție pașnică a conflictului italo-abisinian“.

DAILY HERALD publică un articol de fond, criticând aspru atitudinea primului ministru englez, spunând că slăbiciunea morală a guvernului național s'a dovedit încăodată, în chestia sancțiunilor și că duce o politică de deziluzie și lipsă de curaj.

NEWS CHRONICLE, din 17 Ianuarie, insistă într'un articol de fond, intitulat „Petrol pentru asasinare“, că la Geneva să se voteze aplicarea sancțiunilor și la petrol și că guvernul englez să le respecte cu toată vigoarea, spunând că pentru Marea Britanie este o chestiune de moralitate națională. Ziarul este de părere, că orice atitudine ar adopta Statele Unite, eficacitatea sancțiunilor nu poate fi atinsă, dacă Liga va hotărî să le impună.

DAILY HERALD, din 17 Ianuarie, arată că petrolul procurat italienilor este folosit la bombardarea lagărilor Crucii Roșii și adaugă, că de s'ar întreba opinia publică din Anglia, votul ar fi covârșitor în favoarea aplicării sancțiunilor.

DAILY MAIL din 17 Ianuarie insistă asupra riscurilor la care s'ar expune Marea Britanie dacă ar persevera, cerând Consiliului Ligii extinderea sancțiunilor și la produsele petrolifere.

„Marea Britanie nu poate în situația ei actuală—scrie ziarul—conta nici pe forța ei armată și nici pe cooperarea Statelor membre în Ligă. În caz de război, Marea Britanie și Franța sunt destinate să suporte întreaga povară. D. Eden va trebui, să renunțe la politica agresivă contra Italiei, susținută de d-sa în trecut“.

DAILY MAIL din 18 Ianuarie este informat de către corespondentul din Geneva că chestiunea extinderii sancțiunilor la petrol și la alte materii prime, va trebui să fie discutată la Geneva, dar se crede că fără inițiativa Mării Britanii sau a altor puteri, nu se va lua nicio acțiune decisivă, afară numai dacă întreaga chestiune nu va fi deferită unui comitet de experți.

Ziarele din 20 Ianuarie declară totuși în unanimitate că în ce privește sancțiunile, în actuala sesiune a Consiliului Ligii Națiunilor, nu se va lua nicio hotărâre senzațională.

DAILY TELEGRAPH scrie că niciuna dintre marile puteri nu este dispusă să ia inițiativa în chestiunile esențiale și în special în chestiunea interdicției exportului de petrol în Italia.

„Guvernul britanic este de părere, scrie ziarul, că în actuala situație, este bine să se procedeze cu multă atenție în chestiunile care pot să aibă repercusiuni de interes internațional“.

NEWS CHRONICLE este de părere că situația va fi foarte gravă dacă d. Eden va păstra rezerva.

„Chiar guvernul sovietic pare dispus să părăsească inițiativa, lăsând-o în grija celorlalte mari puteri, reprezentate la Geneva“; adaugă ziarul.

DAILY MAIL îndeamnă guvernul ca nu numai să nu sprijine propunerea de a se extinde sancțiunile și în privința exportului produselor petrolifere, dar ca să retragă imediat vasele marinei engleze, aflate acum în Marea Mediterană, pe considerația că în Europa situația poate fi socotită ca „vulcanică“ și că acum primejdiile sunt mai grave decât oricând. O reducere a forțelor navale britanice din Mediterana, ar contribui, după DAILY MAIL, la sporirea destinderii internaționale și la netezirea drumului spre negocieri în vederea păcii.

Ziarele adaugă și precizarea că nimeni nu poate să se aștepte ca la Geneva să se ia hotărâri de mare importanță, dat fiind că în Franța este iminentă o criză de guvern.

Presa italiană.

Ziarele italiene din 17 Ianuarie înregistrând intrarea sancțiunilor contra Italiei în a treia lună de aplicare, exprimă convingerea că Italia, cu tot asediul economic la care a fost supusă, este mai tare și mai încrezătoare decât oricând în victoria sa.

POPOLO d'ITALIA scrie:

„Conflictul italo-abisinian nu interesează nici Europa, nici America, nici Asia, ei interesează pe unele imperii care, după ce au câștigat victoria cu ajutorul Italianilor, au acaparat toate coloniile disponibile, căutând acum să ocupe și Abisinia, violând obligațiunile de onoare.

„Italia nu amenință pe nimeni, dar nici nu se teme de nimeni. Nimeni nu-și închipue că va putea înfrânge Italia fără lupte grele și fără a-și asuma responsabilitatea unei conflagrații universale“.

Sub semnătura d-lui Virginio Gayda, GIORNALE d'ITALIA declară:

„Cei care au crezut să dea o lovitură mortală fascismului, s'au înșelat. Aceste State uită că Italia deși săracă,

având o economie dirijată și un regim corporativ care se opune tuturor dificultăților, are un front comun: agricultura, industria, băncile, care o fac să fie puternică economică.

„Italia va câștiga bătălia economică și financiară contra celor 52 de națiuni sancționate. Ea va trage din această lecție un profit enorm pentru viitor, asigurându-și independența sa economică“.

LAVORO FASCISTA afirmă:

„Sancțiunile aplicate Italiei au avut două scopuri: strângerea vieții economice și înăbușirea voinței de luptă. Aceste sancțiuni se poate spune că au dat faliment. Se poate afirma că multe dintre Statele sancționate au o situație economică cu mult mai proastă ca a Italiei“.

In numărul din 18 Ianuarie, tot în legătură cu sancțiunile, POPOLO d'ITALIA scrie:

„Asediul economic contra Italiei a înjosit Europa. Trebuie să se știe că Italia nu a putut fi strangulată așa cum o doreau sancționarii. Italia era deja în plină organizare internă. Sancțiunile au grăbit aceasta. Prietenia cu Austria, Ungaria și Albania s'a consolidat.

„Elveția se menține în neutralitate. Germania și Brazilia nu se amestecă. America de Sud are multe simpatii pentru Italia. Poporul italian nu va uita niciodată dovezile de prietenie ce îi sunt arătate“.

Același ziar, în numărul din 19 Ianuarie, se ocupă în special de raportul dintre securitatea europeană și conflictul italo-abisinian, scriind:

„Italia este și ea pentru securitate, dar aceasta se cuvine interpretată în sens european. În tratatele de după războiu, Anglia a acordat securității un sens și mai mărginit. Ea și-a luat angajamente pentru Rhin, dar nu și pentru Dunăre și Vistula, fluvii care sunt totuși mai aproape de Marea Britanie decât Nilul“.

Ziarul italian subliniază că în fond Societatea Națiunilor este europeană, pe de o parte fiindcă nu cuprinde printre membrii ei Japonia, Statele-Unite și Brazilia, iar pe de altă parte fiindcă nu și-a luat angajamente pentru China sau pentru conflictul din Chaco.

„Italia, continuă POPOLO d'ITALIA, nu înțelege să ignoreze interesele imperiale ale Mării Britanii, nici în valea Nilului și nici chiar în Abisina. Guvernul italian a declarat în nenumărate rânduri că dorește să le respecte. Dar el trebuie să țină seama și de securitatea Italiei. Italia nu-și poate pune în funcțiune în Europa drepturile și îndatoririle ei, dacă ea nu are garantată o securitate deplină în Africa. În timpul războiului mondial, coloniile franceze, britanice și italiene din Africa Orientală au fost primejduite tocmai ca o urmare a amenințării abisiniene“.

POPOLO d'ITALIA scrie în concluzie că, după ce a tolerat zeci de ani provocările Abisinieii, ea s'a văzut obligată să ia măsuri spre a-și chezași securitatea în Africa.

Presă germană.

Ziarele germane continuă asiduu să urmărească desfășurarea acțiunii militare din Abisinia, precum și acțiunea diplomatică dintre Anglia, Franța și Italia, pentru aplanarea conflictului.

Astfel, BERLINER TAGEBLATT din 15 Ianuarie, publică o corespondență din Addis-Abeba, din care rezultă: „Ploaia, febra palustră și munții sunt aliații cei mai puternici ai abisiniilor împotriva italienilor. Situația italienilor, atât pe frontul de Nord, cât și pe cel de Sud, a devenit deosebit de critică, din cauza drumurilor impracticabile, care silesc trupele italiene să nu poată

nici înainta și nici retrage. Salvarea lor o întrețin avioanele și artileria. O regiune de 250 km adâncime e bătută de friguri palustre puternice, primejduind vieța oricui s'ar încumeta s'o străbată. Apoi pozițiile strategice cele mai bune, apreciate de militarii încercați, ca de necucerit, sunt ocupate în munți de armatele abisiniene, care apără Addis-Abeba pe o rază de aproape 600 km în linie dreaptă, socotită dela fronturile actuale italiene. Odată, însă, cu începerea anotimpului marilor ploii, ostilitățile vor înceta dela sine, fiindcă niciun mijloc de războiu, motorizat sau omenesc, nu poate rezista acestei puteri a naturii“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 14 și 15 Ianuarie scrie: „Italia se va abține dela desbaterile geneveze. Roma nu se așteaptă dela nimic nou, însă e neliniștită asupra instituirii unei comisii de cercetare. Oricum ar fi, adaugă ziarul, Mussolini continuă atitudinea lui dârză, afirmând mereu că pacea, oricum ar fi ea, nu poate să fie aceea a unui faliment, ci numai cu recunoașterea desăvârșită a intereselor sacre italiene în Abisinia“.

Pe de altă parte ziarul anunță sporirea îngrijorării în Addis-Abeba asupra sfârșitului ostilităților, singura nădejde bună rămânând tot ploile.

BERLINER TAGEBLATT din 16 Ianuarie anunță vești îngrijitoare pentru abisinieni, spunând: „În Addis-Abeba domnește o panică mare privitoare la frontul din jurul Makalei, care ar fi amenințat cu împresurarea și cucerirea ei de către italieni“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 17 Ianuarie, anunțând succesul ofensivei generalului Graziani, care a izbutit să împingă frontul său cu 70 km în adâncimea Abisinieii, punând pe fugă trupele adversare abisiniene, scrie: „Acest succes a sporit entuziasmul trupelor italiene și entuziasmul de-acasă în Italia, producând consternare la Addis-Abeba și demoralizare între abisiniinii de pe celelalte sectoare de fronturi“.

BERLINER TAGEBLATT din 17 Ianuarie publică vești despre „biriința lui Graziani“, confirmând din izvor italian înaintarea frontului cu 70 km în adâncime și că tot odată și un comunicat al Negusului, după care „bătălia dela Dolo ar fi adus trupelor abisiniene o pradă bogată de războiu“. În fața acestor vești oarecum contradictorii, ziarul își exprimă următoarea apreciere: „italienii au raportat o victorie apreciabilă, pe care Negusul încearcă s'o conteste, fără convingere „și că din veștile neutre ale corespondenților de războiu se confirmă biruința lui Graziani, ceea ce face să se întrezărească o oarecare nădejde de final“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 17 Ianuarie, confirmă „victoria lui Graziani“ și adaugă: „Provincia Godjam s'a predat italienilor, în urma unei revolte a populației contra Negusului“.

BERLINER TAGEBLATT din 18 Ianuarie anunțând înfrângerea deplină a Rasului Destas, pe frontul somalian, cu trupele lui care se retrag în debandadă, scrie:

„S'a dovedit încăodată că oricât de mari ar fi piedecile naturale, ca munții, ploaia prelungită, deșertul, căldura caniculară, totuși, într'un războiu de durată, cu mijloacele tehnice moderne și cu o armată motorizată, bine condusă, se învinge. Această primă victorie hotărâtoare a italienilor, poate însemna zorile care să anunțe sfârșitul conflictului, așa de mult așteptat de toată lumea“.

În altă parte a ziarului se scrie:

„Eden a primit instrucțiuni dela guvernul său, ca la Ligă să se conducă în chestia sancțiunilor petrolului

după atitudinea pe care o vor lua celelalte țări, membre ale Ligii, adoptând deci o atitudine mai conciliantă de netezire a vrăjmășilor“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 18 Ianuarie anunță: „Ofensiva lui Graziani e în plină dezvoltare, ajungând în unele părți la peste 120 km adâncime, tancurile italiene urmărind deaproape pe abisinieni, care nu mai opun nicio rezistență serioasă, ceea ce, adaugă ziarul, înseamnă o victorie neașteptată în așa de scurt timp și zorește sfârșitul așa de mult așteptat“.

BERLINER TAGEBLATT din 19 Ianuarie după ce înregistrează comunicatul italian, prin care se spune că trupele lui Graziani au pătruns cu 200 km în adâncul Abisimiei, în urma ofensivii recente, și că au căzut 5.000 de abisinieni, scrie: „Victoria italiană depășește cele mai optimiste așteptări militare, date fiind condițiile extrem de grele în care se poate desfășura o acțiune militară într-o țară ca Abisimia“.

Ziarul descrie apoi într'un articol impresii din avion asupra vieții armatei italiene, exprimându-și admirația pentru organizarea și înzestrarea modernă a armatei, precum și pentru disciplina ei și pentru organizarea serviciului sanitar.

Intr'alt articol se redau conversații cu soldații italieni

de pe frontul abisimian, din care se desprinde dorul de patrie și amărăciunile îndurate până acum în viața de pe front cu privațiunile și suferințele de tot felul.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 19 Ianuarie scrie că la Londra s'a exprimat dorința „pentru un armistițiu politic până la vremea marilor ploii“, ceea ce „face să se creadă, adaugă ziarul, că răbdarea engleză simte nevoie de o recreație“.

Presă polonă.

Ziarul **ILUSTROVANY KURJER KODZIENY** din 18 Ianuarie publică un articol privitor la chestiunea colonială, în care spune între altele următoarele:

„Italia și Polonia sunt țările cele mai suprapopulate din lume.

„Polonia pierzându-și independența în secolul XIX, n'a putut să ia parte la întemeierea de imperii coloniale. Alături de Italia ea este îndreptățită să ceară azi teritorii pentru colonizarea surplusului de populație.

„Noi trebuie să prezentăm această cerere în cadrul unei discuții mondiale a problemei. Nu putem să părăsim pretențiile noastre justificate de pământ pentru milioane de polonezi, căci generațiile viitoare ne vor blestema atunci când nu vor mai găsi loc în granițele actualei Polonii“.

DISCURSUL D^{LUI} EDEN

BCU Cluj / Presă engleză.

Discursul asupra politicii externe, ținut la Leamington de d. Eden, este primit de presă cu o satisfacție generală.

TIMES din 18 Ianuarie scrie că rezultă din acest discurs că Anglia va continua să joace un rol conducător în politica Societății Națiunilor pentru securitate.

Ziarul subliniază însemnătatea declarației d-lui Eden, că Societatea Națiunilor trebuie să fie energică față de agresor, dar că ea trebuie să fie totdeodată gata să adopte modificările necesare în organizarea ei.

„Societatea Națiunilor ar fi conștientă la moarte, scrie **TIMES**, dacă ea nu ar fi în stare să înlăture cauzele de războiu prin prefacerile care s'ar dovedi necesare“.

MORNING POST din 18 Ianuarie dă însemnătate discursului prin faptul că-și asumă pasagiile cele mai importante ca făcând parte din atitudinea proprie a ziarului.

DAILY HERALD, cu aceeași dată, publică un articol de fond sub titlul „Vocea Britaniei“, arătând că discursul d-lui Eden a ajutat să ușureze cu mult neliniștea creată în ultimele zile de către colegii săi din minister!

MANCHESTER GUARDIAN din 18 Ianuarie scrie în articolul de fond respectiv că primul discurs al noului ministru de externe putea să fie ceva mai explicit în ceea ce privește intențiile guvernului despre lecțiile ce trebuiesc date agresorului. Crede însă că discrețiunea arătată va fi urmată de o acțiune fermă și bazată pe principii.

DAILY TELEGRAPH din 18 Ianuarie explică intențiile d-lui Eden, spunând, în editorial, că nu trebuie să fie nimeni decepționat dacă d-sa n'a fost prea categoric asupra politicii anunțate pe care o va urma la Geneva.

BCU Cluj / Presă engleză.

OBSERVER din 19 Ianuarie constată că d. Eden în discursul său asupra politicii externe a Angliei a evitat atât chestiunea petrolului, cât și pe cea a sancțiunilor.

„D-sa a insistat asupra securității colective numai din punct de vedere teoretic, fără a face însă o declarație practică asupra aplicărilor. Aceasta de altfel era și inevitabil, scrie ziarul, deoarece sancțiunile petroliere sunt moarte“.

Presă franceză.

Ziarele franceze din 19 Ianuarie au salutat, în general, cu satisfacție, recentul discurs al d-lui Eden, ministrul de afaceri străine al Marelui Britannie, rostit în circumscripția sa electorală.

LE TEMPS scrie:

„D. Eden se menține riguros în linia predecesorului său, iar criza provocată în urma nereușitei încercări de mediațiune a conflictului italo-abisimian n'a modificat întru nimic politica generală a Marelui Britannie, astfel cum fusese hotărâtă anul trecut.

„Această politică de cooperare activă și permanentă nu se poate desvolta în mod util decât pe terenul și în cadrul Societății Națiunilor, ceea ce comportă îndatoriri imperioase. D. Eden a pus problema cu o lăudabilă sinceritate, lăsând poarta deschisă oricăror negocieri, care cu asentimentul părților în cauză ar putea duce la un acord rațional“.

L'INTRANSIGEANT crede că ceea ce se cuvine în special reținut din discursul d-lui Eden, este faptul că ministrul de afaceri străine britanic n'a rostit de loc cuvântul sancțiune. Ziarul adaugă:

„Pare, deci, după importanțele sale declarațiuni, că Anglia nu va face nicio presiune la Geneva, cu scopul de a agrava măsurile luate în contra Italiei și, în special, pentru a-i tăia ravitaliarea sa în petrol.

„D. Eden, în contra părerii d-lui Saumel Hoare, crede în eficacitatea Societății Națiunilor și în posibilitățile de asistență mutuală cuprinse în Covenant“.

Analizând discursul d-lui Eden, în lumina primejdiei reprezentată de înarmările germane, JOURNAL DES DEBATS scrie, sub semnătura d-lui Pierre Bernus:

„Subsecretarul de stat englez a făcut apologia sistemului de acțiune colectivă, în care vede singurul mijloc de a asigura pacea în mod durabil.

„D. Eden a constatat că incertitudinea, cu privire la obiectul politicii britanice a avut, în unele împrejurări istorice, consecințele cele mai grave. Nimic nu este mai exact. Dar când ne aflăm față de oameni, ca actualii conducători germani, nu este suficient de a se pronunța pentru sistemul principiului acțiunii colective, ci trebuie să mai fim convinși că totul este gata pentru a împiedeca succesul planurilor lor. Este cert că Germania nu se va risca într-o aventură cât timp știe că există o uniune reală franco-britanică“.

L'ECHO DE PARIS, sub semnătura d-lui Pertinax, declară:

„D. Eden recomandă statelor europene de a rămâne credincioase asistenței mutuale, reluând pe seama sa teza lui Sir Samuel Hoare, anume: că pentru a rezista agresorului, fiecare Stat se obligă a aduce o contribuție proporțională cu mijloacele de care dispune.

„Acest punct de vedere, după părerea noastră, este iluzoriu. Societatea Națiunilor nu poate pretinde la o

acțiune efectivă, decât adoptând forma unei coaliții organizate din vreme, și întărită prin tratate între două sau mai multe State. În urma demersurilor făcute la Berlin de Sir Eric Phipps și d. François Poncet, cu privire la chestiunea zonei demilitarizate a Rinului, o convorbire franco-britanică, referitoare la Germania, se va impune la Geneva“.

Presa germană.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 18 Ianuarie se ocupă de atitudinea guvernului englez față de ultimele evenimente militare de pe frontul abisinian, scrie:

„Este semnificativ pentru desfășurarea apropiată a acțiunii diplomatice la Geneva, faptul că Eden a voit, în recentul său discurs, să-i scape fraza: Noi trebuie să trecem ușor asupra conflictului care ne stă în față, fără însă ca să trecem cu vederea faptele principale, frază care a fost urmată și de adausul, e drept, că: „Dar la aceasta se adaugă și aceea că o agresiune nu trebuie să aibă succes și că membrii Ligii Națiunilor trebuie să fie, în totalitatea lor, așa de puternici și așa de uniți, ca să convingă pe orice agresor, că tratativele pacifice sunt nu numai cele mai bune, ci singura putință eficace de a izola pe nemulțumiți“.

„Din aceste fraze, ca și din totalitatea cuvântării lui Eden, încheie ziarul, se desprinde clar că Anglia urmărește crearea unei atmosfere mai prielnice concilierii, părăsinând politica de intransigență și de măsuri extreme, adică revine, pe alte căi, la politica lui Sir Samuel Hoare, atât de condamnată până deunăzi“.

VIZITA CANCELARULUI SCHUSCHNIGG LA PRAGA

Presa austriacă.

Inainte, în timpul și după vizita cancelarului Schuschnigg la Praga, presa austriacă a acordat acestei călătorii un vădit interes, subliniindu-i importanța politică.

Astfel, în numărul din 15 Ianuarie, NEUES WIENER TAGBLATT relevă importanța cooperării austro-cehoslovace, cooperare care ar pune capăt dezordinei din Bazinul Dunării.

În numărul din 16 anuarie NEUES WIENER JOURNAL, publică o convorbire cu primul-ministru al Cehoslovaciei, d. Milan Hodza.

D. Hodza a declarat între altele:

„Una din problemele cele mai urgente îmi pare a fi soluționarea problemelor economice în Basinul Dunării. Acum câtva timp am prezentat conferinței economice internaționale dela Londra un proiect nou. În proiect se prevede că excedentul agricol al țărilor dunărene este plasat în țările vesteuropene mai puțin productive în direcție agrară. Mă gândesc mai cu seamă la Anglia. Numeroși delegați au aprobat propunerea mea. Negocierile continuă. Europa ar putea respira ușurată, dacă s'ar înlătura criza economică a țărilor dunărene, care este mai cu seamă de natură agrară. Chiar în cazul soluția ar costa jertfe, ea tot ar trebui să ne bucare, deoarece servește consolidarea păcii.

„În ce privește politica noastră externă, ea rămâne neschimbată. Cehoslovacia susține punctul de vedere democratic al raporturilor diferitelor popoare. Parlamentul lor comun este Geneva.

„În modul acesta nu vor exista egemonii și popoare de rang diferit.

„Vedem pacea în mâini bune, dacă ea este asigurată de

convențiuni colective în cadrul pactului Societății Națiunilor.

„Ca și din politica internă, excludem și din politica noastră externă improvizații momentane, sau întorsături oportuniste“.

În numărul din 17 Ianuarie NEUE FREIE PRESSE scrie:

„D. Schuschnigg n'a vorbit la Praga pentru moment și n'a vorbit în direcția de propuneri detaliate. Dimpotrivă! Cancelarul s'a referit la puterea creatoare a ideilor. Conferința dela Praga n'a fost o surpriză în sensul obișnuit, ci un eveniment“.

În numărul din 17 Ianuarie NEUNIGKEITSWELTBLETT publică un interview acordat de cancelarul Schuschnigg corespondentului din Praga al acestui ziar.

„Invitația mea la Praga, conferința ce am ținut-o și întrevederile ce le-am avut, apoi, pot fi considerate, declară cancelarul, drept expresiunea unei evoluții, tinzând să înlocuiască dezorganizarea economică din Europa Centrală printr-o colaborare economică.

„Dacă se ajunge pe etape la rezultate pozitive și satisfăcătoare, acest succes va putea fi interpretat ca expresiunea practică a unei cunoașteri teoretice, din ce în ce mai puternice, a reorganizării generale economice europene, necesară, și în particular a cooperării economice cât mai strânse între Statele europene“.

În numărul din 17 Ianuarie, REICHSPOST, publică declarațiunile d-lui Schuschnigg, făcute imediat după sosirea d-sale la Praga, unui reprezentant special al ziarului REICHSPOST. După ce a accentuat necesitatea cooperării economice în Basinul Dunării, d. Schuschnigg a continuat:

„Ceea ce se petrece actualmente în Europa centrală, nu este obiectul unei politici de senzațiuni, ci este rezultatul unei evoluțiuni spirituale, care, recunoscându-se juste cerințele zilei, începe treptat să prefere ideea cooperăției. Această idee nu va fi de folos numai Statelor dunărene, ci va fi de folos și evoluțiunii pașnice a Europei“.

In numărul din 17 Ianuarie, NEUES WIENER, Abendblatt, constată că vizita d-lui Schuschnigg este o rază de lumină la orizontul politicii europene.

In numărul din 18 Ianuarie, NEUE FREIE PRESSE publică impresiile d-lui Schuschnigg, asupra vizitei d-sale la Praga.

D. Schuschnigg a declarat:

„Călătoria mea particulară la Praga, mi-a confirmat din nou că Austria și Cehoslovacia sunt chemate să servească unei idei: Ideia păcii. Ecoul pe care l-au găsit expunerile mele, convorbirile pe care le-am avut cu personalități conducătoare, au dovedit din nou, că atât la Viena, cât și la Praga, se crede într'un viitor comun al popoarelor din Basinelul Dunării, într'o cooperare economică pozitivă, mai cu seamă între Austria și Cehoslovacia“.

In numărul din 18 Ianuarie, NEUES WIENER JOURNAL, publică în legătură cu vizita cancelarului Schuschnigg la Praga, un articol de fostul ministru Heinrich Mataja, în care autorul face o paralelă între politica mondială și politica dunăreană. Ajunge la concluzia, că în marea societate a popoarelor trebuie să se intercaleze un Basin al Dunării, organizat și ordonat.

In numărul din 18 Ianuarie, NEUES WIENER TAGBLATT publică o convorbire cu primul ministru Hodza.

D. Hodza a accentuat că vizita d-lui Schuschnigg înseamnă un progres în ce privește raporturile austro-cehoslovace și a continuat apoi:

„Cred că este urgentă nevoie de a se ajunge la o apropiere central europeană, la o apropiere între Statele Micii Înțelegeri și Statele pactului dela Roma. Sper că vizita d-lui Schuschnigg ne va ajuta să ne apropiem de această țintă“.

In numărul din 19 Ianuarie REICHPOST, sub titlul: „Început bun“, publică un articol în care constată că vizita d-lui Schuschnigg la Praga a fost un succes.

Presa cehoslovacă.

Toate ziarele cehoslovace s'au ocupat pe larg de vizita cancelarului Schuschnigg la Praga. Punând la punct unele versiuni și svonuri interesate, exagerate sau tendențioase, presa cehoslovacă a prezentat caracterul real al acestei vizite, căreia de altfel îi atribue o deosebită importanță, date fiind repercusiunile pe care le-ar putea avea asupra situației din Bazinelul Dunării.

PRAGER TAGBLATT publică în numărul din 16 Ianuarie un articol, de profesorul maghiar, unul dintre pionierii ideii de înțelegere între Statele Dunărene Elemer Hantos.

Occupându-se de vizita d-lui Schuschnigg la Praga, autorul articolului afirmă că importanța istorică a conferinței d-lui Schuschnigg constă în mărturisirea sa deschisă de a se realiza Europa Dunăreană.

In numărul din 16 Ianuarie, BOHEMIA, sub titlul: „Oaspele din Viena“, publică un articol, în care scrie, între altele:

„In cazul când Europa dunăreană se va uni într'ade-

văr. atunci va intra inevitabil și cu Germania în conversație.

„Germania ar putea avea numai avantaje, în urma asanării acestui teritoriu, una din piețele ei de debruse, cele mai importante.

„Alte interpretări, de pildă, că d. Schuschnigg, vrea să impună la Praga restaurarea Habsburgilor, sunt atât de absurde, încât nu este nevoie să le combatem.

„Scopul și ținta acestei călătorii sunt clare. Nesigure rămân importanța și posibilitatea succesului. Ar trebui să se evite tot ce le-ar putea stânjeni“.

In numărul din 16 Ianuarie, PRAGER PRESSE scrie:

„Ne bucurăm să cunoaștem expunerile d-lui Schuschnigg asupra reglementării problemei Europei centrale și suntem convinși că ideile d-sale vor însemna o contribuție activă la soluționarea practică a tuturor problemelor și care ar garanta popoarelor și Statelor din Basinelul Dunării o conviețuire cu adevărat nouă, mai bună și mai mulțumitoare“.

CESKE SLOVO, din 16 Ianuarie, publică sub titlul „Senzația care este normală“, un articol în care, comentând călătoria cancelarului austriac la Praga. își exprimă mirarea față de svonurile ce circulă în jurul acestei vizite, care trebuie privită ca ceva firesc între două State vecine.

„Scopul călătoriei d-lui Schuschnigg, scrie ziarul, a fost chestiunea independenței austriace. Această chestiune nu poate fi socotită ca pur austriacă, ci ca o problemă a Statelor Europei centrale, ba chiar o problemă mondială.

„Vecinele Austriei și în special Cehoslovacia trebuie să sprijine independența Austriei“.

Ziarul exprimă speranță, că între Austria și Cehoslovacia, precum și între celelalte State ale Europei centrale, se va stabili astăzi sau mâine o legătură mai strânsă, care ar fi în interesul tuturor acestor State.

„Vizita, deși particulară a cancelarului Austriei, conchide ziarul, este numai o etapă și deci nu trebuie așteptat nimic senzațional de pe urma ei“.

Ziarul social-democratic PRAVO LIDU, ocupându-se de aceeași chestiune, scrie: „Noi dorim din tot sufletul ca vizita cancelarului austriac la noi să însemne începutul unui nou front pacifist și să ajute la formarea unui bloc, asemănător celui ce-l prezintă Franța și Anglia, Mica Înțelegere și Uniunea Sovietică. Toți sprijinitorii acestor idei doresc ca raporturile dintre Austria și Mica Înțelegere să se îmbunătățească.

„Dorim crearea unui bloc ce ar putea să cuprindă atât Europa Centrală, cât și cea Orientală și dezaprobam orice politică de violare.

„Chestiunea restaurării noi nu o discutăm, ea făcând parte dintr'un trecut care nu trebuie redeşeptat“.

LIDOVE NOVINI, deși nu admite politica internă a Austriei, totuși a fost și este pentru o cât mai strânsă legătură cu Austria.

„Vizita d-lui Schuschnigg, conchide ziarul, este o importantă etapă pe această cale“.

Ziarele dir 17 Ianuarie acordă o deosebită atenție vizitei cancelarului Schuschnigg.

VENKOV, ziar al partidului agrarian, scrie:

„Vechiul adevăr că între țările din Europa Centrală există interese comune, se găsește confirmat. Cehoslovacia și Mica Înțelegere și-au dat totdeauna seama că Statele din centrul Europei au puterea de a hotărî nu numai raporturile lor cu marile puteri, ci și relațiile dintre ele.

Vizita cancelarului Schuschnigg va avea urmări împăciuitoare nu numai în Europa Centrală, ci în întregul continent“.

NARODNI OSVOBOZENI, organul oficial al legionarilor, subliniază că politica cehoslovacă, în cadrul Micii Înțelegeri, s'a străduit totdeauna să consolideze relațiuni bune și folositoare micilor State, ca și raporturile cu marile puteri vecine printr'o colaborare mai strânsă a micilor puteri.

Ziarul exprimă convingere că convorbirile dela Praga vor ajuta la întărirea încrederii în succesul acțiunilor ulterioare care tind să instaureze în Europa Centrală o colaborare mai bună și capabilă de rezultate pozitive.

LIDOVE NOVINY scrie că conversațiile dintre cancelarul Austriei și oamenii de Stat ai Cehoslovaciei au avut drept scop căutarea mijloacelor practice susceptibile să înlesnească o cooperare economică între cele două țări și să întărească amicitia care există între ele. Astfel, adaugă ziarul, se va putea lucra în etape la o refacere economică tota'ă în basinul dunărean, în care toate cele cinci State care trăesc în acest cadru au interese comune și care nu amenință pe niciuna din marile puteri.

LIDOVE LISTY este de părere că o apropiere economică pe baza unei convenții comerciale îmbunătățite ar fi un rezultat indestulător al conversațiilor dela Praga. Această apropiere, continuă ziarul, ar însemna prima etapă spre o colaborare a tuturor țărilor dunărene.

PRAGER PRESSE subliniază condițiunile de deplină armonie în care s'a desfășurat vizita cancelarului Schuschnigg la Praga.

„Presa berlineză, adaugă ziarul, care înainte de călătoria d-lui Schuschnigg făcea fel de fel de combinații, dându-i o deosebită importanță, și-a schimbat brusc tactica și socotește acum vizita cancelarului austriac ca un fapt fără nicio însemnătate“.

BOHEMIA face următoarele precizări:

„Este vorba nu numai de raporturi economice, ci de o apropiere intelectuală. Tendința este de a trece dela tratatul de conciliere la un tratat de amicitie între Austria și Cehoslovacia.

„Dacă se va reuși să se realizeze între Statele basinului Dunării mai multă solidaritate economică și cu aceasta și solidaritate politică, iar lucrul acesta nu va rămâne fără influență asupra politicii Poloniei“.

In numărul din 18 Ianuarie LIDOVE NOVINY scrie între altele:

„Între Statele dunărene există diferite conflicte latente de ordin politic. De exemplu: revizionismul ungar și chestiunea restaurării Habsburgilor. În această direcție, nu este posibil niciun compromis. Ceea ce este posibil, este însă să se lucreze la apropierea economică, căreia divergențele de vederi în materie politică nu trebuie să i se opună.

„În general se crede că strângerea relațiunilor de bună vecinătate austro-cehoslovace, subliniată prin vizita la Praga a cancelarului Schuschnigg, va atrage după sine o nouă apropiere între Austria, Iugoslavia și România și va constitui începutul reconstrucției economice a basinului dunărean, lucru care s'a încercat de atâtea ori până azi, dar fără niciun folos.

„Colaborarea economică din basinul dunărean nu va fi îndreptată contra niciunei mari puteri. Prezența Austriei în această colaborare, țară care are relațiuni bune cu Italia și ai cărei locuitori sunt de rasă germanică, este o garanție suficientă că gruparea Statelor dunărene nu vrea să lucreze nici contra Italiei, nici contra Germaniei“.

Ziarul BOHEMIA scrie:

„Creдем a ști că în curând se va încheia un acord între Austria și Cehoslovacia, pentru cooperarea intelectuală“.

In numărul din 19 Ianuarie, PRAGER PRESSE, consideră vizita d-lui Schuschnigg drept un pas înainte.

„Cehoslovacia are bunavoința să continue pe această cale, contribuind astfel la o cooperare și cu celelalte State centrale europene“, adaugă ziarul.

In numărul din 19 Ianuarie PRAGER TAGBLATT scrie: „Pentru a realiza mult discutata idee a Basinului Dunării și raporturile rigide dintre Cehoslovacia și Ungaria, ar trebui să se transforme în raporturi mai bune. O luminare la frontiere ar fi binevenită. În Sudest ea este puțin satisfăcătoare. În direcția Varșoviei pare că se luminează ușor, iar la frontiera austriacă s'a produs în ultimele zile o luminare îmbucurătoare, căreia i se prezice de ambele părți durabilitate.

„Să sperăm că ea se va întinde și întări atât cât permite actuala stare europeană turburată“.

Presa franceză.

Ziarele franceze, care au urmărit cu interes vizita cancelarului austriac la Praga, au primit cu satisfacție această călătorie, pe care o consideră ca de bun augur pentru desvoltarea situației în Europa centrală.

LA VICTOIRE din 15 Ianuarie scrie că această călătorie prezintă un interes cu totul special nu numai pentru Cehoslovacia și pentru Austria, ci și pentru întreaga Europă dunăreană.

„Praga și Viena întretin relații curtenitoare și chiar amicale. Cehoslovacia, în diverse rânduri, s'a arătat foarte favorabilă independenței austriace și asupra acestui punct sentimentul său este împărtășit de Mica Înțelegere.

„Șeopul politicii d-lui Beneș a fost întotdeauna de a menține statu quo în basinul dunărean. Acestei politici, Rusia Sovietică și-a dat asentimentul, precum și sprijinul său, semnând tratatul de asistență mutuală cu Praga.

„Rusia aderând la principiul statu-lui quo, politica dunăreană a Micii Înțelegeri se găsește evident întărită.

„Această nouă situație nu îngrijorează Austria. Ea se preocupă înainte de toate de independența și de mijloacele necesare pentru a o apăra. Mica Înțelegere nu mai pare ostilă, precum era odinioară, reînarmării Austriei, dar manifestă mereu aceeași ostilitate față de întronarea Habsburgilor, căci, zice ea, Habsburgii la Viena ar însemna, în curând, Habsburgii la Budapesta.

„Față de Cehoslovacia, Ungaria e departe de a nutri aceleași bune sentimente. Totuși, dela o vreme încoace, relațiile sunt mult mai puțin încordate între Praga și Budapesta.

Călătoria d-lui Schuschnigg va favoriza ea oare o stare de lucruri mai bună între cele două capitale?“

JOURNAL DES DÉBATS din 15 Ianuarie, sub semnătura d-lui Pierre Bernus, scrie între altele:

„Această călătorie dă, bineînțeles, prilej germanilor să facă aspre reproșuri „fraților“ pe care ar dori să-i anexeze. Toate comentariile presei germane nu reușesc decât să facă să reiasă utilitatea conversațiilor pe care cancelarul Austriei le va avea cu d-nii Beneș și Hodza. În fața amenințării pangermaniste, Austria și Cehoslovacia (și în general Mica Înțelegere), au un interes vital comun.

„E posibil ca la Viena să se dorească restaurarea Habsburgurilor. În această privință e cert că d. Schuschnigg nu va obține nicio încurajare la Praga. În definitiv, în Europa Centrală, precum și în Occident, numai prin uniunea popoarelor decise să trăiască independente, se va putea consolida pacea“.

L'OEUVRE din 16 Ianuarie scrie:

„Din nou problema independenței Austriei se pune în mod cu totul îngrijorător pentru cancelarul Schuschnigg. De două lucruri se teme Viena: întâiu, ca slăbirea Italiei să nu fie de așa fel încât Brennerul să nu mai poată fi apărat de ea; în al doilea rând, ca nu cumva Austria, fără a fi consultată, să facă, într'un fel sau altul, obiectul unei negocieri între Berlin și Roma.

„Pe de altă parte se spune că de curând Praga a fost informată că d. Schuschnigg, mereu obsedat de ideea unei restaurări monarhice, ar veni să ceară d-lui Beneș aprobarea sa pentru stabilirea unei regențe Stahremberg, copiată după modelul regenței dela Budapesta. Dar d. Beneș ar considera acest lucru ca un pas definitiv către restaurarea monarhică și a făcut imediat cunoscut cancelarului că Cehoslovacia n'ar putea niciodată accepta un atare proiect“.

În numărul din 16 Ianuarie PARIS-SOIR scrie:

„Condiția primordială a unui acord între Austria și Cehoslovacia este ca d. Beneș să facă pe d. Schuschnigg să renunțe la planurile sale de restaurare monarhică.

„Pe de altă parte, vizita cancelarului la Praga constituie, pe planul economic, o încercare de a pune capăt crizei care bântuie în Europa Centrală, prin gruparea într-o colaborare strânsă a țărilor dunărene interesate să învingă gravele consecințe ale acestei crize. Dacă această încercare reușește, inițiativa luată de omul de stat austriac va rămâne unul din cele mai frumoase merite ale sale“.

LA TRIBUNE DES NATIONS, cu aceeași dată, scrie între altele:

„În capitala Cehoslovaciei se consideră că o apropiere între Austria și Mica Înțelegere și indirect cu Franța și Anglia, ar accelera ritmul tendinței actuale de regrupare a forțelor europene, dând baze noi situației politice în Europa Centrală.

„Pe de altă parte, consolidarea, în bazinul dunărean a ideilor politice ale Micii Înțelegeri, printr'o eventuală adeziune, încă problematică, a Austriei la aceste idei, ar fi o lovitură de grație pentru revizionism, deci un mare pas înainte către pace și securitatea în Europa Centrală“.

D. Wladimir d'Ormesson în LE FIGARO din 17 Ianuarie crede că pe planul politic vizita cancelarului Austriei la Praga are o dublă semnificație. „Ea reprezintă mai întâiu — scrie d. d'Ormesson — o evoluție a politicii interne austriace și înseamnă destinderea care s'a operat între guvernul federal și elementele democratice care se găseau tocmăi în mare simpatie cu Cehoslovacia. În fine, ne arată că Austria consideră în modul cel mai serios o apropiere de Mica Înțelegere.

„Evenimentele italiene au împins-o pe această cale. De sigur, Austria nu se gândește să-și slăbească legăturile cu Roma. Dimpotrivă. Poziția pe care a luat-o față de sancțiuni probează acest lucru destul. De aceea, cu cât Italia se va fi debarasat mai curând de afacerea etiopiană, cu atât mai repede va putea relua, de acord cu noi, o acțiune pacificatoare în Europa centrală. De aceea înregistrăm ca un un eveniment vizita cancelarului Schuschnigg la Praga“.

PARIS-SOIR din 18 Ianuarie scrie:

„Austria este azi mai mult ca ori când sub amenințarea Anschlussului. Ieri ea avea un apărător natural, Roma, de care își legase nu numai soarta politică, ci și soarta economică cu ocazia acordurilor italo-austro-ungare din Martie 1934.

Azi acest apărător și-a pierdut mult din mijloacele sale. Cine știe chiar, dacă, într'o bună zi nu se va da de partea fostului adversar comun.

În aceste condiții, Austria, dacă dorește să rămână liberă, n'are altă soluție decât să cadă de acord cu Mica Înțelegere, și bineînțeles mai întâiu cu Praga.

„De sigur că d. Schuschnigg, înțelege să limiteze această colaborare.

„În discursul său d-sa insista în mod ferm asupra faptului că apropierea economică a Statelor regiunii dunărene trebuie să se facă independent de orice preocupare politică. Dar niciodată Praga n'a spus altceva. Când se pretindea că Austria nu e viabilă, Cehoslovacia a propus mereu un angajament economic între Statele dunărene“.

În numărul din 20 Ianuarie, d. Pierre de Quirielle, scrie în JOURNAL DES DÉBATS:

„Până vom putea degaja urmările pe care avem dreptul să le sperăm din acest contact, trebuie să arătăm cordialitatea care s'a afirmat în toate declarațiile publice, de ambele părți și în atitudinea fără excepție a presei din cele două țări.

„O apropiere în actualele momente are de sigur o mare importanță, nu numai pentru raporturile dintre Austria și Cehoslovacia, ci și pentru consolidarea Europei dunărene, pentru relațiile economice și politice care trebuie stabilite între toate statele succesoare ale fostei Austro-Ungare. În conferința sa, d. Schuschnigg a adus un omagiu semnificativ rezultatelor deja obținute de către Mica Înțelegere economică.

„Această atitudine manifestată de Austria, Italia, pare a o considera cu plăcere. Vom vedea ce va spune Ungaria mai târziu. Este evident că această atitudine va reuși să stabilească Europa Centrală prin înțelegerea dintre statele dunărene, ceea ce implică abandonarea politicii revizioniste. Nu știm dacă în conversațiile pe care le-a avut cancelarul Austriei, s'a vorbit despre restaurarea Habsburgilor. D. Schuschnigg, a putut, în tot cazul, să se convingă, dacă nu era dinainte lămurit, că o atare chestiune, cum e aceea a revizionismului, ar trebui să fie abandonată definitiv, dacă se voințe realizarea păcii și a stabilizării în Europa Centrală“.

Presa germană.

Toată presa germană a urmărit cu viu interes călătoria cancelarului Austriei, dr. Schuschnigg la Praga și însemnătatea întrevederilor sale politice cu d-nii Beneș și Hodza, comentându-le, în legătură cu interesele germane.

Astfel, BERLINER BORSEN ZEITUNG din 14 Ianuarie scrie:

„Schuschnigg va vedea și pe cardinalul Casper, ceea ce nu e tocmăi obișnuit în împrejurările politice date. Austria caută sprijin pentru asigurarea independenței sale la Praga. Praga va trebui să fie puntea care să înlesnească Austriei drumul la Liga Națiunilor, care e cam mâhnită de atitudinea de abținere a Austriei în chestia sancțiunilor. Din această cauză, Austria caută apropiere față de Cehoslovacia și Mica Înțelegere și desigur că Schuschnigg va vorbi la Praga și de chestia reînțoarcerii Habsburgilor. Este, dealtfel, știut că Vaticanul dorește menținerea și asigurarea independenței Austriei și că înclină să ocrotească și restaurarea Habsburgilor. Totodată Schuschnigg va tălmăci la Praga și dorințele Ungariei,

care de asemenea are acum interes să caute căi de apropiere de Praga, ca să-și îndrepte situația sa subrezită la Liga Națiunilor, tot din cauza atitudinii adoptate în chestia sancțiunilor“.

In a doua ediție ziarul adaugă:

„Și interesele economice austriace, greu primejduite în Italia, sunt motivul puternic al călătoriei lui Schuschnigg la Praga, fiindcă la aproape 200 de milioane de lire se cifrează pierderea exportului austriac în Italia și nevoia de existență a industriei austriace silește acțiunea politică și diplomatică să caute alte debușuri compensatoare imediate“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 14 și 15 Ianuarie, ocupându-se de „Schuschnigg la Praga“, scrie:

„E firesc ca Austria să caute o nouă orientare politică spre țările care îi pot oferi un sprijin pentru apărarea independenței sale teritoriale, dar mai ales pentru asigurarea unor debușuri noi produselor austriace, în locul celor pierdute în Italia și Ungaria“.

MÜNCHENER NEUESTE NACHRICHTEN din 14 Ianuarie publică o corespondență din Varșovia, intitulată „Scopurile negocierilor lui Schuschnigg la Praga“, cu subtitlul: „Un proiect vienez plin de învățăminte“. Ziarul afirmă că vizitei d-lui Schuschnigg la Praga i-ar fi precedat o notă diplomatică prin care se comunica guvernului cehoslovac dorința Austriei de colaborare pe baza pactului Societății Națiunilor în sensul unei garanțări a statu-quo-ului teritorial în Europa Centrală și Orientală.

„Austria, continuă ziarul, ia cu mulțumire la cunoștințe declarația Republicii Cehoslovace, prin care aceasta recunoaște deplina egalitate a Austriei în domeniul politicii externe și interne. Totuși, guvernul austriac se obligă a nu face niciun demers în chestia restaurării monarhiei Habsburgilor, atâta vreme cât guvernul cehoslovac n'ar isbuti să obție o soluționare a problemei acceptabilă și pentru guvernele Iugoslaviei și României.

„Guvernul austriac ia cu mulțumire la cunoștință declarația Republicii Cehoslovace prin care aceasta e gata de a pune în vigoare reglementarea corespunzătoare cel mai târziu până la 1 Mai 1936.

După enumerarea obligațiilor reciproce de colaborare economică și culturală, precum și de zădărniciere a activității politice (organizații, societăți sau persoane), îndreptate împotriva ambelor State, ziarul adaugă:

„Senzaționalele comunicări ale reprezentantului nostru din Varșovia vor provoca desigur la Viena o desmințire categorică. După părerea noastră, la Viena se substituiează rezistențele împotriva unei restaurații Habsburgice. Proiectul notei dela Ballplatz arată dealtminteri clar că în Ungaria se atribue mare importanță amânării vizitei ministrului de externe Berger-Waldenegg, deoarece, împotriva unor asemenea aranjamente, se vor ivi rezerve, nu numai din partea Iugoslaviei și României, ci și din partea Ungariei“.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 14 Ianuarie publică o corespondență din Viena, intitulată: „Călătoria lui Schuschnigg la Praga“, și cu subtitlul: „Viena crede într'o orientare unitară în Europa Centrală“.

Sub titlul „Programul“, ziarul relevă faptul că după conferința sa despre „Telurile refacerii economice în Basiful Dunărean“, pe care o va ține la Praga, oficialitatea cehoslovacă, în frunte cu președintele dr. Beneš și primul-ministru Hodza, pregătesc deosebite onoruri cancelarului austriac. Aceasta conturează importanța politică a vizitei care părea să aibe un caracter privat.

Corespondentul rezumă și articolul fostului ministru Krofta din ziarul vienez REICHSPOST, despre viitoarea colaborare dintre Austria și Cehoslovacia. Relevă și intervenția arhiepiscopului Vienei, Innitzer, în ziarul PRAGER PRESSE, pentru adâncirea relațiilor culturale dintre Cehoslovacia și Austria, care-și trimete „exponen-tul cel mai de valoare al Austriei catolice-culturale“.

BERLINER TAGEBLATT din 18 Ianuarie, rezumând interviewul dat de cancelarul Schuschnigg presei vieneze la plecarea sa spre Praga, subliniază importanța pasajului, în care Schuschnigg spune că: „vienezii, care se așteaptă la deosebite surprize politice pe urma călătoriei mele la Praga, vor fi decepționați“.

Apoi ziarul scrie: „cercurile industriale și economice atribue întrevederilor lui Schuschnigg la Praga mai mult o importanță de ordin economic, decât politic, pe când cercurile politice londoneze socotesc că Austria va trebui, după protocolul de abandonare dela Roma, să-și îndrepte politica sa, sprijinindu-se de-acum înainte pe Anglia și Franța și pe Mica Înțelegere“ și ziarul încheie, susținând că „în situația de astăzi, Austria nu poate face altfel, fiindcă o silese nevoie ei economice inexorabile“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 18 Ianuarie, comentând rezultatele călătoriei cancelarului Schuschnigg la Praga, scrie: „dacă la Praga s'a realizat numai „un contract intelectual“ pentru o mai bună prietenie, după cum afirmă ziarele vieneze, apoi adevărul este că practic s'a încheiat numai un pact de amicitie în locul tratatului de arbitraj dela Brünn, iar în domeniul economic nu s'a ajuns la încheieri practice, ei s'au discutat, principal, diverse probleme, lăsându-se specialiștilor desăvârșirea, după ce, bineînțeles, oamenii de Stat cehoslovaci vor înapoi ceva mai târziu vizita la Viena. Aceasta este ceea ce se poate ști până acum, însă întrevederile dela Praga au avut temeuri politice mai adânci, care vor ieși la iveală în curând“, adaugă ziarul.

BERLINER TAGEBLATT, VÖLKISCHER BEOBACHTER și BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 19 Ianuarie publică un comentariu aproape identic asupra rezultatului călătoriei cancelarului austriac la Praga, în care se spune:

„Conversațiile dela Praga au dus la hotărârea unei apropiate încheieri a unor acorduri economice și comerciale la care au aderat principal Schuschnigg și Beneš-Hodza. Nu e nicio îndoială, cu toate încercările de contestație, că s'a discutat și politică externă, Austria căutând o apropiere de Mica Înțelegere, de Cehoslovacia, precum și de pactul roman, care să-i asigure independența. Chestia habsburgică nu s'a atins, în schimb oamenii de Stat cehoslovaci n'au obiectat și nu s'au împotrivit la o eventuală înarmare a Austriei.

„Pe de altă parte s'a discutat un proiect de tratat, conceput de Schuschnigg, care prelungește pe încă zece ani tratatul de arbitraj în vigoare, cu ușoare modificări de accentuarea amicitiei austro-cehă și apoi s'au adaus o convenție culturală privitoare la colaborarea universităților, teatrelor, posturilor de radio-difuziune și la schimbul de filme, etc.

„În domeniul economic s'a ajuns la o înțelegere perfectă, care se va transcrie deocamdată practic printr'un schimb mai activ de mărfuri, rămânând să se desăvârșească prin convenții speciale, după ce se vor culege și opiniile celorlalte State din Mica Înțelegere“.

Presa engleză.

MORNING POST din 17 Ianuarie publică o corespondență din Praga, arătând primirea călduroasă care i s'a făcut de către presa cehoslovacă cancelarului austriac dr. Schuschnigg.

MANCHESTER GUARDIAN din 17 Ianuarie este informat din Viena că d. Schuschnigg a ținut la Praga o conferință a cărei subiect a fost situația din Europa Centrală, în care d-sa a insistat asupra faptului că progresul unui popor nu poate fi asigurat prin izolare, că prin raporturi economice bine stabilite cu vecinii săi.

TIMES din 17 Ianuarie află din Praga că d. Schuschnigg a declarat unui ziarist, cum că pentru criza economică din Europa Centrală și Sud-Estică este nevoie de eforturi comune din partea Statelor interesate și că e sigur că această problemă — a cooperării în basinul dunărean, — va găsi la Praga toată simpatia necesară.

Același ziar este informat din Viena că însemnătatea politică a vizitei cancelarului austriac la Praga ar fi o apropiere austro-ceslovacă în vederea depărtării Italiei de sfera ei de acțiune în Europa Centrală.

Ziarul crede că: un acord comercial favorabil în aceste momente ar avea fără îndoială oarecare însemnătate politică. Ar indica asigurarea pe care o pot avea cele trei State ale Micii Înțelegeri, privitor la o restaurare în Austria și că ele sunt gata să ajute Austria pe cât le va sta în putință.

DAILY TELEGRAPH, din 11 Ianuarie, publică corespondența primită din Praga, în care se afirmă că d. Schuschnigg, cancelarul Austriei, ar fi promis președintelui Beneș că nu se va încerca o restaurare a Habsburgilor, fără a consulta în prealabil Mica Înțelegeri.

Ziarul crede că d. Beneș a informat pe cancelarul Austriei că Cehoslovacia menține obiecțiunile ei față de o restaurare a Habsburgilor, așa cum ele au fost clar definite de Mica Înțelegeri.

Correspondentul pune în evidență faptul că Austria, pentru întâia dată, dă o astfel de asigurare Micii Înțelegeri, deoarece până acum ea consideră ca State interesate în chestiunea restaurării numai pe Anglia, Franța și Italia, socotind chestiunea restaurării ca fiind o afacere pur internă în ceea ce privește Mica Înțelegeri. De data asta Austria a admis că Mica Înțelegeri face parte din „Statele interesate“.

Mai este informat că d. Schuschnigg a încercat să încredințeze pe d. Beneș ca să renunțe la ostilitatea sa față de Habsburgi, insistând că restaurarea ar fi o barieră contra agresiunii germane, dar d. Beneș — scrie ziarul — a fost foarte sceptic asupra acestui argument și a rămas inflexibil.

„Acum, scrie ziarul, când Austria a cedat asupra acestui punct, care era cel mai mare obstacol în calea politicii de cooperare politică și economică, între Viena și Praga, se speră că se va ajunge la un aranjament favorabil pentru ambele țări“.

OBSERVER, din 19 Ianuarie, este informat de către corespondentul său din Berlin că apropierea între Viena și Praga, în urma vizitei făcute d-lui Beneș de cancelarul Austriei, a cauzat neliniște în Germania.

„Se crede că această nouă orientare a politicii austriace este datorită faptului că Italia, care înainte era apărătoarea independenței Austriei, se găsește slăbită, în urma aventurii din Africa, și în condițiunile acestea Austria trebuie să caute un sprijin într'altă parte.

„Germaniei îi displace această schimbare în politica Austriei — scrie corespondentul — și în special ideea că Austria și Ungaria împreună se orientează spre Mica Înțelegeri; ea vede într'o astfel de colaborare politică și economică excluderea ei din Basinul dunărean. Iar visul d-lui Beneș, despre un bloc solid danubian, dispunând de industria și munițiunile Cehoslovaciei, având și petrolul român ca un aliat puternic, pare să se realizeze“.

Presa italiană.

Cu toate că vizitei cancelarului Schuschnigg la Praga nu i se dă un caracter oficial, totuși presa îi atribuie o importanță specială. Respingând afirmația presei străine, îndeosebi germană, că vizita cancelarului Austriei la Praga ar însemna o nouă orientare politică a Austriei, iar în politica internă o mișcare spre stânga, ziarele italiene cred că Austria nu-și va schimba regimul și nici programul.

LAVORO FASCISTA din 18 Ianuarie, exprimând o opinie unanimă, scrie:

„Austria de astăzi, restabilită politiceste și economiceste, are deplină conștiință de importanța misiunii sale internaționale, rămânând dispusă și în viitor, ca și până acum, să trateze cu Statele Micii Înțelegeri, cu condiția de a negocia cu ele dela egal la egal.

Este adevărat că relațiile dintre Austria și Cehoslovacia se răciseră în ultimul timp, evoluția politică dela Viena fiind privită cu neîncredere în capitalele Micii Înțelegeri“.

După LAVORO FASCISTA, ca și după celelalte ziare italiene, scopul vizitei cancelarului Schuschnigg la Praga ar fi:

1. Imbunătățirea raporturilor economice și a balanței comerciale a Austriei față de Cehoslovacia.

2. Desvoltarea raporturilor dintre Statele Micii Înțelegeri și Statele care au semnat protocoalele dela Roma.

In concluzie, ziarul italian, scrie:

„Din această vizită pot decurge rezultate însemnate pentru pacificarea economică și poate chiar și politică a Europei Centrale“.

Presa belgiană.

L'INDÉPENDANCE BELGE din 16 Ianuarie, sub semnătura d-lui Georges Curtius, demonstrează motivele care militează în favoarea unei apropieri între Viena și Praga.

„Trebuie să constatăm, scrie ziarul din Bruzelles, că Austria, nemai putându-se bizui pe Italia, se străduiește să se apropie de Mica Înțelegeri și mai ales de țara care, cu d. Beneș, constituie garanția solidității acestei grupări.

„Totuși nimic nu ne permite să credem că Italia ar avea intenția să abandoneze Austria intrigilor germane și să o lase pradă Anschlussului.

„In incertitudinea zilei de mâine e necesar ca Cehoslovacia să întărească blocul dunărean. Praga este punctul nevralgic al Europei Centrale, acela unde, în cazul unei întreprinderi germane de mare anvergură, armatele Reichului, așa precum vor fi reconstituite, s'ar precipita înainte ca Puterile și Geneva să se fi putut concerta. E deci nevoie ca d. Beneș să nu negligeze nicio prietenie“.

Presa iugoslavă.

VREME din 15 Ianuarie ocupându-se de vizita cancelarului Schuschnigg la Praga, publică o corespondență din Paris, în care relevă:

„Această călătorie a d-lui Schuschnigg la Praga înseamnă o importantă răscruce în politica austriacă, tendință spre o nouă orientare politică fiind observată încă dela moartea fostului cancelar Dollfuss“.

POLITICA, cu aceeași dată, publică sub titlul „Apropierea dintre Austria și Cehoslovacia“, un lung articol, semnat de Mihailo Iovanovici, în care relevă importanța călătoriei cancelarului Schuschnigg la Praga.

„Deși nu se va semna niciun acord, nici secret și nici oficial, totuși importanța acestei călătorii este foarte

mare, pentrucă ea dovedește o nouă orientare în politica externă a Austriei. Întărirea raporturilor de prietenie între Austria și Cehoslovacia va fi un început pentru consolidarea raporturilor dintre Austria și celelalte două țări ale Micii Înțelegeri", conchide ziarul iugoslav.

OBZOR publică sub titlul „Austria și Cehoslovacia“, o corespondență din Praga, în care relevă că scopul călătoriei cancelarului Schuschnigg la Praga, este consolidarea raporturilor de prietenie dintre Austria și Cehoslovacia.

Presa maghiară.

În numărul din 16 Ianuarie **PESTER LLOYD** publică o convorbire a d-lui Schuschnigg cu redactorul dela Geneva al agenției „Press Service“.

D. Schuschnigg a declarat între altele:

„Pe tărâm economic se ivește o epocă nouă. Încep să dispară părerile eronate ale primilor ani de după războiu, mai cu seamă în ce privește supra aprecierea autarhiei. În ultimele luni se vorbește tot mai mult de necesitatea unei colaborări.

„Binănteles că până la realizare va trece mult timp. Și călătoria mea la Praga este în legătură cu problemele economice.

„În ce privește politica internă și externă a Austriei, nu se va produce o schimbare. Nu trebuie să se aștepte surprize dela conferințele mele dela Praga. Ceea ce se petrece la Praga, este semnul unei evoluțiuni firești, este încercarea de a pregăti pe tărâmul politic și cultural realizarea concepției dreptului de vecinătate.

„În pactul dela Roma din anul 1934, am încercat, menținându-se suveranitatea Statelor participante, să realizăm înviiorări economice.

„Experiențele făcute în cei șaptesprezece ani trecuți, au arătat fiecăruia în parte că nu poate exista o autarhie economică și culturală, ci că adevărata prosperitate a popoarelor poate isvorî numai din cooperare chibzuită“.

ESTI KURIR din 18 Ianuarie, ocupându-se de vizita d-lui Schuschnigg la Praga, scrie că primirea amabilă și simpatia manifestată de către opinia publică cehoslovacă față de cancelarul Austriei este o dovadă că în conștiința Statelor dunărene există și se întărește din ce în ce mai mult sentimentul că solidaritatea dintre ele este ceva indispensabil.

Ziarul face constatarea că astăzi strânsa legătură dintre viața economică și cea politică nu îngăduie să se soluționeze în mod durabil și satisfăcător problemele economice, nici măcar între două State, cu atât mai puțin între mai multe, și că pornind dela această constatare, cercurile conducătoare franceze au emis ideea faimosului *Locarno Oriental*. **ESTI KURIR** continuă astfel:

„Ideea unui *Locarno Oriental* s'a născut moartă, deoarece urmărea să realizeze bazele politice ale colaborării, cu excluderea cel puțin temporară a unor anumite probleme, deci în fond nu ar fi rezolvat nimic și nici nu ar fi micșorat neîncrederea reciprocă. Acestui domeniu îi aparține și declarația nesigură și neclară a d-lui Titulescu, despre spiritualizarea frontierelor“.

Ziarul insistă că singura încercare de apropiere, care ar fi facilitat gruparea Statelor dunărene, a fost înțelegerea dela Roma, totuși, recunoaște că nici aceasta nu a dus la rezultatul dorit.

Ca încheiere scrie că Ungaria trebuie să găsească un *modus-vivendi* pentru colaborarea cu Cehoslovacia, „cel mai puternic dintre Statele succesorale“, atât pe tărâmul economic, cât și pe cel politic, dar că pentru aceasta nu este suficientă buna intenție a cârmuirii maghiare, ci

trebuie și Cehoslovacia să dea dovadă de mai multă înțelegere și bunăvoință față de punctele de vedere ungu-rești.

PESTI HIRLAP din 19 Ianuarie relatează că d. Hodza, primul-ministru cehoslovac, a primit Sâmbătă pe d-nii Emandi și Protici, miniștrii României și Iugoslaviei, punându-i la curent cu cele discutate cu cancelarul austriac Schuschnigg.

Presa polonă.

GAZETA POLSKA din 17 Ianuarie relevă în articolul „Excursia cehoslovacă a d-rului Schuschnigg“, că în timp ce presa austriacă păstrează o rezervă extremă față de vizita d-lui Schuschnigg la Praga, subliniind caracterul ei particular, presa cehoslovacă se folosește de această vizită pentru propaganda în favoarea d-lui Beneș.

Ziarul polon încheie cu constatarea că conferințele d-lui Schuschnigg la Praga vor avea ca obiect principal colaborarea economică a Austriei cu Cehoslovacia, și că în dosul călătoriei cehoslovace a cancelarului austriac nu se ascunde niciun mare secret politic.

Presa elvețiană.

În numărul din 16 Ianuarie, **DER BUND** consideră vizita d-lui Schuschnigg la Praga drept primul semn al unei noi evoluțiuni politice în Basinel Dunării.

În numărul din 16 Ianuarie, **NEUE ZÜRCHER ZEITUNG**, ocupându-se de vizita d-lui Schuschnigg la Praga, arată că nu poate fi vorba nici de părăsirea Austriei, în ce privește Italia, nici de o rezemare a ei de Cehoslovacia.

JOURNAL DES NATIONS din 16 Ianuarie, ocupându-se de chestiunea dunăreană, dă o atenție deosebită călătoriei d-lui Schuschnigg la Praga, pe care o consideră ca un nou pas foarte important către pacificarea spiritelor în Bazinel dunărean.

„Dispozițiile psihologice pentru o apropiere între Austria și Cehoslovacia, sau mai bine zis între Mica Înțelegere și Austria, există de sigur, adaugă ziarul. Dar ceea ce face această apropiere mai necesară sunt motivele politico-economice care vor trebui să împingă Austria să lege raporturi mai intime cu Statele Micii Înțelegeri, ea fiind mai folositoare pentru dânsa.

„Ar fi momentul ca cei răspunzători de politica austriacă să-și dea bine seama că o soluție pozitivă a problemelor dunărene, fără Mica Înțelegere, sau poate chiar în contra ei, nu e posibilă. Călătoria cancelarului austriac la Praga este primul indiciu a unei mai bune comprehenziuni a politicii constructive pe care Mica Înțelegere a practicat-o, dela început, în regiunea dunăreană“.

GAZETTE DE LAUSANNE, din 18 Ianuarie, sub semnătura d-lui Maurice Muret, publică un editorial intitulat: „D. Schuschnigg la Praga sau o călătorie utilă“, în care notează cu satisfacție scopul întrevederilor pe care cancelarul Austriei le-a avut cu d. Beneș. D. Muret continuă astfel:

„În numeroasele mele conversațiuni cu d. Beneș, acest om de stat abil mi-a arătat, în totdeauna, o mare dorință de a vedea crearea unei uniuni dunărene care s'ar sprijini pe acorduri economice. De aceia s'a comentat în Germania cu violență deplasarea cancelarului austriac. Acesta va fi sugerat el oare, precum se lasă să se înțeleagă, dirigitorilor dela Praga să admită în fine reîntronarea Habsburgilor? „

„E cert că această restaurare parțială a fostei dinastii ar asigura, în mod eficace, independența austriacă în contra ofensivelor hitleriste, dar Cehoslovacia are motive excelente de a se opune acestei restaurări. E puțin probabil că guvernul său să fi cedat asupra acestui punct“.

Presă evreiască din străinătate.

Cotidianul evreesc HAINT din Varșovia, cu data de 17 Ianuarie 1936, consideră plecarea d-lui Schuschnigg la Praga ca o dovadă de apropierea Austriei de Mica Înțelegeră. Ziarul adaugă:

„Imediat după moartea cancelarului Dollfuss, privilegiile Austriei s'au îndreptat numai spre Italia, pentru salvarea independenței ei de primejdia unei invazii germane. Astăzi, când conflictul african a slăbit influența Italiei, Austria nu mai vede altă posibilitate decât apropierea ei de Cehoslovacia și de România, care își va asigura un nou curs spre politica urmată de Franța și de Anglia.

„Cu acest prilej, se vorbește chiar despre un bloc al Statelor mici, îndreptat în contra planurilor național-socialiste în Răsărit. Prin inițiativa președintelui Beneș, Sta-

tele din centrul Europei trebuie strâns legate pentru a-și păstra independența, într'o vreme când conflictul african este menit să aprindă focul și în Europa.

„In starea lui de desnădejde, d. Musollini este în preajma unor concesiuni importante către Germania, care înarmată până în dinți caută războiul cu lumânarea. A produs mare efect cuvântarea rostită săptămâna aceasta de Molotov, că Germania își pregătește, cu ajutorul Japoniei, războiul împotriva Rusiei Sovietelor. Ce va fi mai departe, dacă Italia slăbită, în urma războiului cu Abisinia, va fi nevoită să rămână neutră față de aventurile Germaniei?

„Orientarea Austriei spre Mica Înțelegere este talmăcită în sensul că evenimente noi ne așteaptă în Europa și nu fără îngrijorare, lumea politică privește viitorul apropiat“.

EXPOZEUL D-LUI BECK

Presă polonă.

KURJER WARSZAWSKI din 16 Ianuarie publică un articol sub titlul „Generalități“, în care critică expozeul d-lui Beck, exprimându-și tot regretul că acest expozeu conține prea puține directive concrete și prea multe generalități.

„D. Beck, scrie ziarul, a pomenit în expozeul său și de vecinii Poloniei, dar nici aici nu a părăsit lăcățele banalității. A spus doar numai că pactele cu vecinii, nu se ating întru nimica de obligațiunile anterioare care rezultă din alianțele cu Franța și România, precum și din Pactul Ligii Națiunilor“.

Ziarul constatând că diferite publicații — fie logice sau nu — răspândite în lumea largă, vorbesc între altele și despre relațiunile glaciare ale Poloniei cu aliații ei, Franța și România, se întreabă dacă atitudinea de „guarda e passa“, a diplomației polone poate fi justificată?

Ziarul încheie: „In comisia Sejmului s'a anunțat o discuție asupra declarațiunilor d-lui Beck, care va da, la rândul său, explicațiuni ulterioare. Din nefericire nu putem conta pe luminarea destul de critică a politicii care, alegând drumul rezervei extreme, față de obligațiunile colective, sau adoptând ideea mânei libere, poate duce Polonia la izolare“.

CZAS din 17 Ianuarie publică sub titlul „Expozeul ministrului Beck“, un articol în care este de acord cu toate punctele expuse de d. Beck, încheind articolul său cu următoarele:

„D. ministru Beck a dat dovadă de caracterul pașnic și desinteresat al politicii noastre pe tărîmul mai larg; politică care completează acțiunile noastre pacifice în vederea strângerii relațiunilor cu vecinii“.

ILUSTROWANY KURJER GODZIENNY din 18 Ianuarie scrie în articolul său publicat sub titlul „Politica de interes național și de colaborare internațională“, următoarele:

„Expozeul d-lui Beck dovedește că politica externă moștenită de la Mareșalul Pilsudski, politică dreaptă și consecventă, care cuprinde toate problemele văzute prin prisma interesului polon, gata la o colaborare solidară

internațională, este și va fi menținută fără nicio rezervă. Aceasta este impresia generală.

„In ceea ce privește detaliile, rezultă din discursul d-lui Beck, că cei trei stâlpi principali, pe care se bazează politica noastră, vor rămâne neatinși. Acești trei stâlpi sunt: 1) alianțele noastre; 2) bunele noastre relațiuni cu toți acei vecini care nu le strică prin atitudinea lor, și 3) fidelitatea față de Liga Națiunilor și Pactul ei“.

Ziarul GAZETA POLSKA din 18 Ianuarie subliniază importanța expozeului făcut de d. Beck, care constituie prima declarație făcută de șeful diplomației polone, după moartea Mareșalului Pilsudski.

„Teza expusă de ministrul de externe este o dovadă a continuității în politica externă și a fidelității față de principiile stabilite de Pilsudski“, adaugă ziarul polon.

KURJER PORANNY din 18 Ianuarie apără în articolul său, publicat sub titlul „Principiile politicii noastre externe“, politica d-lui Beck, căruia anumite cercuri îi reproșează banalitate și generalitate în expozeul său.

Ziarul scrie:

„Fidelitatea pentru alianțele care leagă Polonia de Franța și România, lealitatea față de Liga Națiunilor, echilibrul ferm de pace între Orient și Occident, bazat pe pactele de neagresiune, încheiate cu Moscova și Berlin și, în fine, dorința sinceră pentru normalizarea relațiunilor cu Cehoslovacia și cu statele baltice, iată principiile pe care a bazat Mareșalul Pilsudski politica sa și pe baza cărora dorește s'o desvolte și ministrul Beck“.

In numărul din 8 Ianuarie ECHO DE VARSOVIE scrie între altele:

„In atmosfera internațională atât de grea în momentul de față, cuvintele ministrului polon vor fi primite, desigur, cu satisfacție de acei care, într'adevăr, și cu sinceritate, doresc binele și pacea generală. Toți cei care, prin mijlocul cinstitei lor analize n'au reușit să găsească prin ei înșiși lămurirea dorită a anumitor metode și acțiuni practice ale politicii externe polone, vor găsi în cele din urmă declarații ale d-lui Beck, o cheie care, fără îndoială, le va permite să înțeleagă, așa cum se cuvine, politica polonă din anii din urmă.

„Ei vor înțelege, de asemeni, că rațiunea de Stat, poloneză, comandă întocmai ceea ce politica polonă nu face decât s'o aplice de ani de zile, ceea ce se traduce prin menținerea bunelor relații cu vecinii din Răsărit și Apus, și care exclude orice tendință de a se uni cu vreunul din vecini împotriva altuia. Ei vor înțelege de asemeni că pactele de neagresiune cu Germania și cu Rusia nu constituiesc cătuși de puțin o piedecă în calea excelenței dezvoltării a relațiilor stabilite pentru Polonia, prin alianțele sale cu Franța și România. Ei vor mai trebui să înțeleagă că sentimentele de prietenie față de națiunea italiană nu vor putea împiedeca fidelă executare a angajamentelor care rezultă din pactul Societății Națiunilor“.

Presa franceză.

Politica externă a Poloniei, astfel cum a fost definită de colonelul Beck în fața Comisiunii afacerilor externe a Dietei poloneze, a dat loc, cum era de așteptat, la comentarii și interpretări variate din partea presei franceze.

Unele din aceste ziare văd în expozeul d-lui Beck o reconfirmare a alianței cu Franța și România, altele sunt reticente și deploră în deosebi că eforturile depuse de d. Beneș, pentru aplanarea dificultăților polono-cehe n'au fost urmate de Varșovia; altele rețin din acest discurs acordul deplin cu politica franceză, astfel cum o concepe d. Laval, acord de natură a da satisfacție opiniei franceze; unele notează tendința de a adapta cu prudență politica Poloniei la necesitățile actuale, iar altele în fine, cred că, nu a intervenit nicio schimbare în această politică, deoarece ea nu se opune întru nimic planurilor germane de expansiune și de cucerire.

Redăm aci aceste opinii în ordinea cronologică:

L'INTRANSIGEANT din 16 Ianuarie scrie sub semnătura d-lui Jean Thouvenin:

„S'a pus întrebarea în Franța, dacă caracterul formal al alianței franco-poloneze nu a suferit modificări în urma aranjamentelor particulare intervenite între Polonia și Germania. Discursul colonelului Beck a pus sfârșit acestui echivoc. El a stabilit că Polonia, tratând pe un plan de egalitate cu Reichul și cu U. R. S. S., era unic preocupată de grija de a înlătura orice eventualitate de agresiune. Aceste tratate nu pot deci atenua sensul și însemnătatea celor două alianțe contractate de Polonia cu Franța și România.

Polonia, care înțelege să respecte toate obligațiunile la care a subscris și care se străduiește să mențină un just echilibru între Reich și U. R. S. S., aduce de fapt o contribuție prețioasă păcii europene.

„In rezumat, d. Beck a vroit să dovedească că Polonia urmărește o politică realistă, extrem de ponderată și că-i repugnă să multiplice obligațiunile ei, deoarece ține mai cu seamă să observe cu strictete angajamentele pe care le-a contractat.

Or. aceste obligațiuni se referă în primul rând, pactului; apoi alianțelor cu Franța și cu România, și, în fine, politicii de neagresiune față de vecinii săi.

D-l Georges Bienaimé, în LA VICTOIRE din 16 Ianuarie revine asupra declarațiunilor ministrului polon:

„D. Beck, a amintit foarte oportun, cum Polonia călăuzită în politica ei externă de obiective constructive și reale, a fost neîncetat în căutarea unor soluții practice și utile, ceea ce a îndemnat-o să semneze cu Sovietele în 1932 și cu Reichul în 1934, pacte de neagresiune.

„Care să fie însă rostul acestor pacte bilaterale? d. Beck ne-o spune: Universalitatea Societății Națiunilor nepu-

tând fi realizată, s'a impus în mod logic ideea organizării regionale.

„Cât despre Societatea Națiunilor, unde Polonia ocupă un loc de primul plan, guvernul din Varșovia consideră că atâta timp cât pactul va fi recunoscut de un mare număr de State, Polonia se simte legată de el în aceeași măsură cu celelalte State“.

EXCELSIOR din 16 Ianuarie, comentând discursul pronunțat de d. Beck scrie:

„Acest discurs a făcut o bună impresie în cercurile diplomatice franceze, unde se recunoaște perfectă corectitudine a atitudinii Poloniei, cu privire la obligațiunile ei față de Societatea Națiunilor“.

LE FIGARO din 17 Ianuarie scrie în aceeași chestiune, sub semnătura d-lui Wladimir d'Ormersson:

„Poziția diplomatică a Poloniei nu este comodă. Ea trebuie să menajeze alianța franceză, să cultive amicitia germană, să complacă Angliei, să rămână credincioasă Societății Națiunilor și să împace această credință cu metode de autoritate care surprind. D. Beck ocolește greutatea, declarând că Polonia se inspiră, înainte de toate, de propriile ei interese. Trebuie să reținem din discursul colonelului Beck acea afirmare esențială, că acordurile germano-polone sunt în perfectă concordanță cu angajamentele anterioare ale Poloniei. Să mai reținem încă că Polonia continuă să prețuiască alianța ei cu Franța și cu România, și să mai interpretăm limbajul său față de Cehoslovaecia, ca o poartă deschisă în vederea unor negocieri mai favorabile“.

LE TEMPS, în articolul său de fond din 17 Ianuarie scrie:

„Expozeul d-lui Beck în materie de politică externă, a avut cel puțin meritul de a proiecta oarecare lumină în domeniul internațional. D. Beck a justificat politica sa, prin voința de a se inspira numai din interesele țării sale. Această grijă este legitimă. Dar, când pretinzi a fi o mare putere — iar Polonia este incontestabil o mare putere, ești ținut să îndeplinești toate îndatoririle de solidaritate morală față de cei care lucrează pentru solidaritatea păcii. De aceea, întrebarea se pune dacă guvernul din Varșovia se va afla cândva stânjenit în acțiunea sa generală pe planul cooperării europene prin însuși spiritul acordului pe care l-a încheiat cu Berlinul.

„Desigur, este de cel mai mare interes ca Polonia și Germania să întrețină bune relațiuni. Ar trebui însă să știm cum această politică va putea eventual să acționeze în mod util într'un spirit de echilibru și în conformitate cu înțelegerile și alianțele în vigoare“.

„Pertinax în L'ECHO DE PARIS din 17 Ianuarie scrie:

„Ministrul polon al Afacerilor Străine nu se sfiește a spune că acțiunea sa în conflictul italo-abisinian s'a conformat riguros prescripțiunilor Covenantului dela Geneva.

„Nu putem însă uita că la 13 Septembrie 1934 el s'a liberat de îndatoririle contractuale față de minorității. Se poate oare vorbi de o modificare fundamentală a politicii poloneze? Ar fi imprudent. Partea hotărâtoare este cea privitoare la asistența mutuală în Nord-Estul Europei. Aci cuvintele ministrului polon sunt echivoce ca de obicei. Colonelul Beck menajează Rusia Sovietică. El amintește că a aderat dela început la tratatele de definire a agresorului care au îngăduit în Iulie 1933 împăciuirea guvernului din Moscova cu Statele Micii Înțelegeri, și au preparat calea pactului balcanic. Cât de mare însă a fost supărarea ministrului polon contra d-lui Titulescu, care

răsturnase un guvern român, vinovat de a fi înjghebat negocieri pripite cu marea noastră vecină dela răsărit!

În ciuda declinului treptat al regimurilor dictatoriale, colonelul Beck persistă încă în tendința germano-filă. Dar și în această direcție manifestă oarecare nedumerire“.

D. Pierre Bernus în JOURNAL DES DEBATS din 17 Ianuarie scrie:

„Discursul pronunțat de d. Beck la Dieta poloneză nu arată că Polonia ar fi modificat politica pe care o practică de câțiva ani, și în deosebi dela încheierea acordului din Ianuarie 1934 cu Germania. Precum nu am încetat de a o recunoaște, Polonia ocupă între Germania și Rusia, o situație nu prea comodă și preocuparea ei nu poate fi decât naturală.

„Aceasta nu obligă nici de cum Polonia să facă jocul Germaniei. Dacă vreodată acțiunea pangermanistă urmează să triumfe în Europa, aceasta s'ar datori Statelor care fie pentru liniștea lor provizorie, fie pentru alte motive, au stimulat Germania în tendințele ei, preparând propria lor ruină.

„Discursul d-lui Beck, nu lasă să se întrevadă o evoluție în politica externă a Poloniei. Această evoluție însă avem convingerea că se va produce. De nu ar fi cazul, am pierde încrederea în viitorul Poloniei“.

Georges Bienaimé în LA VICTOIRE din 17 Ianuarie face aceste noi comentarii în legătură cu discursul d-lui Beck:

„Acordul între Berlin și Varșovia ne mai fiind de actualitate, ministrul polon s'a mărginit să amintească că guvernul său a fost printre cele dintâi care au pornit pe calea acordurilor bilaterale. Această cale el a arătat-o și altora, prin apropierea făcută cu Sovietele în 1932. În Franța, însă, și mai ales în Cehoslovacia, nu este vorba de o simplă apropiere, ci de o adevărată alianță. De aci răceala intervenită în relațiile franco-poloneze și tensiunea cu Cehoslovacia.

„Rușii în Cehoslovacia înseamnă încercuirea Poloniei. Litigiul minorităților polone în Silezia, ar fi repede rezolvat, dacă cehii ar arăta mai puțin entuziasm față de ruși, care în decurs de două secole au cauzat suferințe a căror amintire este încă neștearsă în Polonia“.

Presa engleză.

TIMES și MORNING POST din 17 Ianuarie publică lungi corespondențe din Varșovia, despre expozeul d-lui colonel Beck asupra politicii externe, dela moartea mareșalului Pilsudski. Extrage părți din discurs și insistă a scoate în evidență aserțiunile d-sale despre Lituania.

TIMES din 17 Ianuarie este informat din Varșovia că, în sfera de Kaunas și de Praga, impresia făcută de expozeul d-lui Beck, despre politica externă a Poloniei a fost destul de favorabilă.

Din Praga, ziarul primește știrea că discursul d-lui Beck a produs multă decepție în cercurile politice de acolo.

„Se speră că micile diferende dintre cel două țări să se rezolve prin concesii reciproce, dar ministrul de externe polonez a găsit cu cale că criteriul după care trebuie să judece raporturile dintre ambele țări, este tratamentul minorității poloneze din Cehoslovacia“, adaugă ziarul englez.

Presa germană.

Presa germană a publicat în extenso expozeul asupra politicii externe poloneze, făcut de d. Beck, ministrul de

externe al Poloniei, în fața Sejmului și l-a însoțit de comentarii binevoitoare de vădită amicitie.

Astfel, BERLINER BÖRSE ZEITUNG din 15 Ianuarie comentează discursul d-lui Beck, scriind:

„Din expozeul ministrului de externe polon se desprinde vădit tendința de continuare și practicare a crezurilor politice trasate de mareșalul Pilsudski în ultimii ani.

DEUTSCHE ALGEMEINE ZEITUNG din 16 Ianuarie, rezumă, pe prima pagină, sub titlul „Beck în fața Sejmului“, discursul ministrului de externe al Poloniei, din care citează ca subtitlu fraza „Universalismul Ligii Națiunilor s'a desmințit“. Ziarul adaugă în comentariu:

„După cuvintele lui Beck, conflictul din Africa orientală a împins pe al doilea plan relațiile Poloniei cu Italia, care aveau ca scop o colaborare în basinelul dunărean. Ministrul de externe al Poloniei, după ce pomenește de eșuarea universalismului Ligii Națiunilor subliniază avantajul sistemului de pacte regionale. Evitând să citeze pe nume pactul oriental propus de Franța și Rusia Sovietică, condamnă totuși acest proiect de pact și exprimă refuzul Poloniei de-a accepta rețete gata preparate“.

Ziarul subliniază în concluzie identitatea de vederi a Poloniei în această privință ca și în aceea a condamnării atitudinii politice a Lituaniei.

BERLINER TAGEBLATT din 18 Ianuarie ocupându-se de expozeul d-lui Beck, citează pasajele principale și își exprimă admirația pentru logica strânsă și abilitatea diplomatică întrebunțată în expunerea și analizarea problemelor care frământă politica europeană.

Presa cehoslovacă.

Ziarele din 16 Ianuarie consacră o atențiune specială expunerii făcute de d. Beck, ministrul de externe al Poloniei, în Dietă, asupra politicii externe poloneze.

Ele relevă atitudinea mai bună a politicii polone față de Societatea Națiunilor, regretând, în același timp, de a nu găsi în expunerea d-lui Beck, un punct de vedere bine definit al Poloniei față de principalele probleme europene.

Ziarele își exprimă, de asemeni, regretul lor, pentru faptul că ministrul de externe polon nu a amintit în cursul expunerii sale oferte repetate făcute de guvernul din Praga, cerând ca litigiul privitor la minoritățile polone care trăiesc pe teritoriul Cehoslovaciei să fie dus înaintea unui for internațional.

Ziarele subliniază în unanimitate că „starea excepțională“, de care a vorbit d. Beck, nu a fost niciodată proclamată în regiunea Tessin.

„Cehoslovacia este totdeauna gata să colaboreze cu Polonia“, scrie PRAGER PRESSE.

„Pentru aceasta, adaugă ziarul, ar fi suficient ca oamenii politicii poloni să compare, în mod obiectiv, soarta minorității poloneze din Cehoslovacia, cu situația existentă în alte țări, a acestor minorități. În acest caz, oamenii politicii poloni ar ajunge la concluzia unei posibilități de îmbunătățire a raporturilor dintre cele două țări“.

Presa iugoslavă.

POLITICA, din Belgrad, cu data de 6 Ianuarie, publică, sub titlul „Expozeul ministrului de externe polon. Grave învinuiri aduse Lituaniei“, un lung articol, în care relevă următoarele:

„Declarația d-lui Beck, în ce privește raporturile cu Cehoslovacia, permit să se întrezărească o dorință ca aceste relațiuni să fie cât de curând clarificate definitiv.

„Fiind în aceleași raporturi de prietenie, atât cu Italia, cât și cu Anglia, Polonia nu poate să judece conflictul italo-abisinian decât printr'o priză obiectivă.

„Polonia caută să continue politica începută de defunctul mareșal Pilsudski, și care se bazează pe raporturi de prietenie cu cei mai de seamă din vecinii săi.

„In acest scop, Polonia a încheiat un tratat de alianță cu Sovietele, iar în 1934 cu Germania.

„La încheierea pactelor asemănătoare, Polonia era întotdeauna condusă de dorința de a nu periclitiza raporturile sale cu Franța și România.

Vorbind de Lituania și subliniind aceleași raporturi de prietenie, ziarul relevă, în continuare că „această țară nu vrea să ia de loc atitudinea ce se obișnuiește printre popoarele civilizate. Astfel ia parte la asasinarea fostului ministru Pieracki“.

Referindu-se la raporturile cu Cehoslovacia și la conflictul din Tiessin, ziarul scrie că, „d. Beck a subliniat, că va ști să prețuiască ultimele manifestări de bunăvoință din partea guvernului din Praga“.

VREME din 18 Ianuarie sub titlurile: „Expozeul d-lui Beck. Deși țară săracă, Polonia nu va putea fi cumpărată nici pentru toate bogățiile lumii. Polonia nu vrea să distrugă economia Dantzigului“, publică un articol în care relevă trista situație a minorității polone din alte țări, deși guvernul polon a făcut nenumărate intervenții pe calea diplomatică.

„In special este tristă situația minorității polone din Cehoslovacia.

„In ce privește Dantzigul, d. Beck constată că Polonia are multe interese în acest oraș liber, interese la care nu poate să renunțe.

„Polonia nu are niciun interes, continuă ziarul, de a nimici existența economică a Dantzigului, de care ea este atât de strâns legată.

„In ce privește chestiunea Lituaniei, d. Beck regretă foarte mult că Societatea Națiunilor n'a luat, până acumă nicio măsură pentru a aplana acest diferend.

„Ministrul de externe polon subliniază prietenia sa față de Franța și își exprimă dorința ca Societatea Națiunilor să-și poată da seama de lealitatea politicii polone.

„Răspunzând la întrebarea asupra politicii economico-externe a țării, scrie în concluzie ziarul, d. Beck răspunde că el nu poate să sacrifice politica externă celei economice, căci: politica polonă nu este de vânzare, deși Polonia este o țară săracă. Pentru toate bogățiile lumii, Polonia nu va putea fi cumpărată.

„Incheindu-și discursul, d. Beck speră că s'a exprimat destul de clar, pentru ca străinătatea să poată înțelege cât mai bine politica externă a Poloniei“.

Presa maghiară.

In numărul din 16 Ianuarie, PESTER LLOYD ocupându-se de expozeul d-lui Beck, ministrul de externe al Poloniei, arată că acest expozeu oglindește politica tenace și stabilă a unui Stat înconjurat de mari dificultăți.

„Condeătorii acestui Stat, adaugă ziarul budapestan, știu să găsească totdeauna cu mână calmă și sigură cursul spre pacea, consolidarea și refacerea Europei“.

Presa austriacă.

In numărul din 16 Ianuarie, NEUES WIENER ABENDBLATT publică o corespondență din Varșovia, în care se ocupă de expunerea făcută în fața comisiei de politică externă a Dietei de d. Beck, afirmând că discursul ministrului de externe polon prezintă o adaptare remarcabilă a politicii externe a Poloniei la schimbările europene din ultimul timp.

CONFERINȚA NAVALĂ

Presa engleză

Toate articolele de fond ale ziarelor din 16 Ianuarie se ocupă de retragerea Japoniei dela Conferința Navală, comentând evenimentul, fără a lăsa să se întrevadă nici cea mai mică urmă de pesimism.

DAILY HERALD spune că odată cu încetarea Conferinței Navale a celor 5 Puteri, a luat ființă Conferința Navală a celor 4 Puteri și adaugă:

„Limitarea flotelor este abandonată. Tot ce se mai poate spera acum este un agreement de limitare a mărimii vaselor și tunurilor“.

NEWS CHRONICLE scrie, în articolul de fond, că motivul invocat de Japonia este că nu vrea să se ia la o întrecere de înarmare și că, din contră, este ferm hotărâtă a căuta să ajute cauza păcii prin cultivarea celor mai prietenești raporturi cu celelalte țări.

„Curioasă metodă și-a ales și Japonia, ca să demonstreze această rezoluție laudabilă“, încheie ziarul.

MANCHESTER GUARDIAN din 17 Ianuarie, arată că cele patru Puteri care au rămas la Conferința Navală s'au hotărât că prin retragerea Japoniei să nu se întârzie

lucrările Conferinței și au și schițat un alt plan decât cel japonez.

TIMES, din 17 Ianuarie, într'un articol de fond intitulat „Convorbirile navale vor continua“, face o dare de seamă despre cele ce s'au lucrat în prima ședință a Conferinței formată numai din 4 Puteri navale.

MORNING POST, din 17 Ianuarie, publică corespondența din Tokio, prin care trimisul ziarului constată că deși cercurile oficiale au luat o atitudine intransigentă față de Conferința navală, există totuși indicii că o mare îngrijorare domnește din cauza retragerii Japoniei.

„Japonia — scrie corespondentul — se teme, mai ales de o cooperare anglo-americană, în lipsa Japoniei dela conferință, care ar putea influența politica lor viitoare în Extremul Orient, exercitând o presiune asupra Japoniei“.

Presa Statelor-Unite.

Ziarul NEW YORK HERALD TRIBUNE scrie:

„Retragerea delegației japoneze dela lucrările Conferinței navale a fost primită fără îngrijorare de cercurile oficiale“.

Presa franceză.

L'ECHO DE PARIS, din 16 Ianuarie, scrie sub semnătura d-lui Pertinax, în legătură cu plecarea Japoniei dela Conferința navală:

„Englezii și americanii consideră că chiar în lipsa Japoniei, conferința trebuie să-și continue lucrările și pentru a umple golul ce se prepară de a chema Germania și Rusia.

„Dar câte complicații în urma participării acestor două Puteri la conferință? Nu trebuie să uităm că tratatul naval anglo-german din 18 Iunie este pentru noi res inter alios acta. Cea mai bună soluție ar fi ca cele patru Puteri, evitând de a se grupa contra Japoniei, să pue la studiu tot ce ar putea fi îndeplinit în materie de limitare calitativă“.

Presa italiană.

In legătură cu retragerea Japoniei dela desbaterile conferinței navale dela Londra, POPOLO DI ROMA din 16 Ianuarie scrie între altele:

„Adevărul este că conferința celor cinci puteri navale e moartă, fiindcă Anglia și Statele-Unite au căzut de acord în a nu da satisfacție cererilor japoneze, impunând acesteia o situație inferioară pe care nu o putea accepta și pe care nici nu o va putea accepta“.

Ziarul adaugă: „Dar Japonia reluându-și acum libertatea de acțiune și Italia neconsiderând de lbe desbaterile conferinței navale dela Londra ca având pentru ea o importanță vitală, se poate crede că Italia nu va căuta să compromită, printr'o campanie de presă exclusiv favorabilă Japoniei și prin atitudinea delegaților săi la Londra, evoluțiunea pe care o întrezărește în atitudinea Mării Britanii, spre o mai puțină rigiditate în ce privește problema abisiniană.

„Se poate crede, încheie ziarul, că delegația britanică la Geneva nu va insista pentru aplicarea unor noi sancțiuni contra Italiei și că punctul de vedere englez, față de conflictul italo-abisinian, tinde să devină mai de grabă neutru, decât ostil. Această schimbare de atitudine este atribuită importanței din ce în ce mai mare pe care o ia în ochii opiniei engleze amenințarea germană și amenințarea japoneză“.

In numărul din 19 Ianuarie TEVERE consideră că retragerea Japoniei dela conferința navală înseamnă că marea imperiu asiatic își ia completa libertate de acțiune față de Marea Britanie. Apoi adaugă:

„Puterea navală a imperiului britanic își urmează destinul, care este acela de a se eclipsa în fața noilor puteri navale. Prima înfrângere a politicii navale engleze a fost admiterea parității cu Statele-Unite. A doua paritate pe care Englezii vor trebui să o suporte va fi aceea a Japoniei. Atât la Est cât și la Vest, primatul naval englez va fi numai o amintire.

„Politica navală engleză în Mediterana este aceea a unei abdicări lente prin căutarea de ajutoare dela alte State mediteraneene. Anglia a dezertat din Pacific și Atlantic, concentrându-și forțele ei în Mediterana“.

Presa germană.

BERLINER TAGEBLATT, din 14 Ianuarie, anunță că în urma hotărârii Japoniei de a părăsi conferința navală dela Londra, conferința s'a amânat din nou, sub pretextul de a da prilej amiralului japonez Nagano să ceară noi instrucțiuni guvernului din Tokio.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 14 și 15 Ianuarie, anunțând ieșirea Japoniei din conferința navală, scrie:

„Tokio consideră conferința celor cinci puteri navale ca terminată și amânarea încercată, numai o trăsătură de șah, după care Londra caută acum vinovați și responsabili ai eșuării.

„Poate că Japonia să mai lase la Londra numai un observator pentru supravegherea desfășurării tratatelor în patru din sânul conferinței navale, dacă ea va mai continua“.

Același ziar, din 15 Ianuarie, scrie:

„Japonia pleacă, Moscova vine. Dela conferința navală între cele cinci puteri navale se trece la o conferință în patru, însă sovietele apar în arenă în locul Japoniei.

„Pe când Japonia pretinde că hotărârile conferinței navale, rămasă numai în patru, nu sunt valabile și opozabile, Statele-Unite și Marea Britanie răspund că pretențiile japoneze sunt absurde și conferința va continua în patru, ajungând la hotărâri importante, pe care Japonia va trebui, mai târziu, să le recunoască, mai ales că Rusia sovietică, prin aderarea ei, va spori importanța hotărârilor ce se vor lua“.

In ediția din 15 Ianuarie același ziar anunță: „America nu voește să ajungă forța navală cea mai mare“ și în urma retragerii Japoniei din conferință, va începe o întrecere de înarmări și construcții navale între Anglia și Japonia, Marea Britanie anunțând chiar un mare împrumut, pe care l-ar contracta în Franța, pentru sprijinirea flotei sale, pe când Japonia anunță, ca urmare a fiascoului conferinței, întărirea punctelor de sprijin ale flotei sale în oceanul Pacific“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 16 Ianuarie după ce anunță că „Japonia s'a retras oficial din conferință“, comentează acest eveniment cu îngrijorare, scriind: „presa franceză se bucură de eșuarea conferinței navale dela Londra, la care Germania revizionistă și revanșardă n'a participat și în care pare să triumfe spiritul de odioasă, care a adus atâtea păcate și sâmbântă de războiu, al întrecerii înarmărilor navale.

„Germania nu poate privi cu nepăsare desfășurarea acesteia conferințe navale, ci crede că tratativele trebuie reluate pe baze mai sănătoase, punându-se în discuție toate problemele care interesează sau sunt în legătură cu interesele navale ale marilor națiuni“.

In ediția de seară, același ziar, din aceeași dată, anunță: „conferința navală continuă în patru, însă japonezii au lăsat doi observatori, pretextând că Japonia mai are de apărut interese privitoare la bazele navale din Pacific, asupra cărora crede că va ajunge la o înțelegere“.

In continuare, ziarul adaugă: „atunci când conferința va fi progresat destul în lucrările sale, este foarte probabil ca Germania și Rusia Sovietică să fie invitate să participe la lucrările conferinței, sporind prin aceasta importanța hotărârilor care se vor lua astfel în șase și compensând lipsa Japoniei. Prin acest mijloc s'ar putea întâmpla, adaugă ziarul, ca Japonia să mai renunțe din pretențiile sale de primă putere navală și să revie, până la sfârșit, în sânul conferinței, mai ales, că prin cei doi observatori navali lăsați la Londra, n'a rupt toate punctele cu conferința“.

BERLINER TAGEBLATT din 16 Ianuarie comentează într'un atricol de fond intitulat „In loc de cinci; patru“, greutățile întâmpinate de conferința navală dela Londra, prin părăsirea ei de către Japonia și, după ce analizează cauzele care au determinat Japonia la această hotărâre, scrie: „în condițiile în care Japonia a părăsit

conferința, înseamnă îngrijorare și neliniște pentru lumea întreagă“.

Ziarul, în comentariul său, demonstrează că „Statele-Unite ar ajunge în 1942 cea mai mare putere navală, fiind silite la această situație pentru apărarea coastelor americane împotriva eventualelor atacuri japoneze, precum și pentru împiedecarea Japoniei de a pătrunde și a pune stăpânire pe China, ceea ce constituie cea mai mare primejdie pentru Europa și pentru Statele-Unite și chiar pentru celelalte continente. De aci rivalitatea și tensiunea așa de puternică dela conferința navală și de aci colaborarea strânsă anglo-americană, deoarece Marea Britanie își vede situația amenințată și în Extremul Orient, după destul de greaua situație creată în Europa în urma conflictului italo-abisinian. Participarea apropiată a Germaniei și Rusiei Sovietice la conferința navală, poate cel mult să mai amelioreze situația generală, fără să înlăture complet îngrijorările produse de retragerea Japoniei din sânul conferinței“.

BERLINER TAGEBLATT, din 17 Ianuarie, sub titlul: „Japonia nu se teme“, comentează atitudinea japonezilor față de Conferința navală și subliniază afirmația guvernului japonez că n'are nevoie de înarmare, fiindcă flota japoneză este destul de înarmată, ceea ce, după părerea ziarului, este un fapt destul de neliniștitor pentru cei rămași să continue conferința.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 16 și 17 Ianuarie scrie: „Cercurile politice și navale americane și engleze critică aspru gestul Japoniei de a părăsi Conferința navală, mai ales că, după unele știri sigure, Japonia a venit la Londra cu voința fermă de a torpila conferința și de a stârni neînțelegeri prin rivalitatea produsă. În urma acestui rezultat, era firesc să se producă colaborarea englezo-americană pentru contratorpilarea Japoniei“.

Ziarele germane din 20 și 21 Ianuarie anunță amânarea Conferinței navale sine die, în urma morții Regelui George al V-lea al Angliei.

SITUAȚIA POLITICĂ INTERNĂ DIN FRANȚA

Presa franceză.

Cu tot succesul în Cameră al d-lui Laval, ziarele își exprimă îngrijorarea cu privire la situația ministerială: demisia d-lui Herriot este considerată, în general, ca probabilă și se pune întrebarea dacă această demisie va atrage după sine și demisia celorlalți miniștri radical-socialiști.

Ziarul PETIT PARISIEN subliniază faptul că „majoritatea Camerei s'a pronunțat pentru o politică de destindere. Nimeni, adaugă ziarul, nici chiar d. Laval nu putea prevedea o asemenea majoritate“.

LE JOURNAL scrie:

„D. Laval a respins asaltul, dar opoziția se pregătește să-și reînnoiască atacul și în curând radicalii vor încerca să silească pe miniștrii lor să demisioneze. În tot cazul, pare că trebuie să ne așteptăm la demisia d-lui Herriot“.

LE MATIN consideră că sfârșitul zilei de ieri a adus o decepție și se întreabă ce vor hotărî radical-socialiștii Dumineca viitoare. „Partizanii d-lui Daladier, se întreabă ziarul, nu vor încerca să ridice vreun incident care să determine demisia întregului cabinet?“

Ziarul EXCELSIOR crede că este mai probabil ca d. Herriot să demisioneze singur. El nu va fi înlocuit și nu va atrage după sine alte demisii.

ECHO DE PARIS scrie:

„Ziua de ieri a depășit ca incoerență tot ce s'a văzut până acum. Deși a obținut una din cele mai largi majorități, guvernul este mai primejduit decât oricând“.

D. Herriot a făcut acestui ziar următoarele declarații:

„Extremiștii radical-socialiști vor manevra Duminecă, în comitetul executiv, pentru a provoca demisia colectivă a miniștrilor radical-socialiști. Voiu aștepta probabil până atunci pentru a demisiona“.

Ziarul de dreapta, LE JOUR, se întreabă dacă demisia d-lui Herriot va atrage cu sine îndeosebi demisiile d-lor Georges Bonnet și Bertrand și dacă gestul acesta ar provoca o remaniere sau o criză ministerială. „Din păcate, încheie ziarul, a doua ipoteză este mai probabilă“.

Ziarul L'OEUVRE scrie:

„Este greu de închipuit ca demisia d-lui Herriot să nu fie urmată de complicații imediate“.

Ziarul socialist, LE POPULAIRE, scrie că în clipa în care situația guvernului ar putea să apară consolidată, ea este în realitate sdruncinată.

Întreaga atenție a ziarelor franceze din 18 Ianuarie, se concentrează asupra hotărîrii pe care o va lua Duminecă comitetul executiv radical-socialist. Se așteaptă demisia d-lui Herriot, iar ziarele se întreabă dacă ea va fi urmată sau nu de demisia celorlalți miniștri de stînga.

„Soarta guvernului Laval, scrie LE MATIN, stă în mâna comitetului radical-socialist, căci miniștrii radical-socialiști nu vor consimți să rămână mai departe în cabinet, decât dacă vor fi autorizați anume“. Ziarul își exprimă speranța că radical-socialiștii nu vor voi să ia în ajunul alegerilor răspunderea unei crize ministeriale.

LE JOURNAL speră că va triumfa teza d-lui Herriot, care cere celorlalți miniștri radical-socialiști să rămână în guvern. „Dacă comitetul va decide, totuși retragerea miniștrilor radical-socialiști este sigur că vor demisiona și d-nii Frossard și Lafont, miniștrii muncii și sănătății. Astfel criza ar fi deschisă și nu ar trebui să se conteze pe d. Laval pentru a o deslega. D. Laval ar preconiza un minister radical omogen, eventualitate care nu surâde radicalilor și care trebuie să-i pună pe gânduri“.

Ziarul ECHO DE PARIS crede că demisia d-lui Herriot va fi urmată de aceea a altor miniștri radicali, dar adaugă:

„Credem că d. Laval posedă atuuri serioase spre a rezista defecțiunii și trădării“.

Ziarul socialist LE POPULAIRE scrie:

„Ministerul Laval, care a fost ministerul „armistițiului“, nu mai există. Chiar dacă d. Herriot ar pleca singur nu ar mai fi vorba de un guvern de armistițiu, ci de un minister al blocului național“.

Mai departe ziarul arată că criza ministerială este deschisă virtual și că, oricare ar fi eventualitățile luate în considerare, se merge spre o criză totală.

L'OEUVRE anunță că d. Daladier ar fi declarat că dacă d. Herriot, fiind sau nefiind ministru, Duminecă

va dori să reia locul său la conducerea partidului radical-socialist, d-sa se va da în lături cu plăcere.

Cele mai multe dintre ziare din 19 Ianuarie, socotesc că criza de guvern este inevitabilă. Unele exprimă însă speranța că s'ar putea înlătura demisiunea cabinetului Laval, dacă comitetul executiv al Partidului Radical-Socialist va proceda în așa fel încât să îngăduie miniștrilor radicali-socialiști de a rămâne în guvern.

„Sunt foarte puține nădejdi ca lucrurile să se aranjeze“, scrie LE PETIT JOURNAL, „afară de cazul când comitetul radical-socialist, convertit pe neașteptate la înțelepciune, ar catadivesi să privească situația și altfel decât prin prisma intereselor electorale și fără pasiune“.

EXCELSIOR, pentru care criza este o certitudine, face și presupuneri cu privire la viitorul guvern. El scrie:

„Trebue să prevedem retragerea, știută de altfel, a miniștrilor radical-socialiști, ceea ce va determina demisia întregului guvern. Criza va isbueni săptămâna viitoare. Care va fi deslegarea ei? Dacă se ține seamă de faptul că d. Laval n'a fost răsturnat de Cameră, potrivit precedentelor, va trebui ca tot d-sa să alecătuiească noul guvern. D. Laval va trebui, în cazul acesta, să-și constituie o nouă echipă ministerială și să-și găsească majorități în Cameră.“

„Mulți cred că d. Laval ar putea să isbândească și în această grea încercare. În cazul unei retrageri a d-lui Laval, se va merge desigur spre un guvern radical-socialist sau poate chiar spre un cabinet al uniunii grupărilor de stânga“.

LE MATIN, considerând guvernul Laval virtualmente demisionat, adaugă:

„În afară de un eveniment surprinzător, demisiunea guvernului va fi fapt oficial marți sau miercuri.“

Referindu-se la îngrijorările Partidului Radical-Socialist, de a lua răspunderile guvernării, în ajunul alegerilor, ziarul scrie:

„A avea răspunderea puterii și a critica guvernul, sunt două lucruri cu totul deosebite. În fața șovăelilor și dezordinii adversarilor, se înțelege de ce d. Laval rămâne senin“.

L'OEUVRE, organ radical-socialist, declară de asemenea:

„Criza de guvern este virtualmente deschisă“.

LE POPULAIRE, oficiosul socialist, scrie:

„Criza se va produce, probabil, joi“.

L'HUMANITE, ziarul Partidului Comunist, afirmă:

„Teza d-lui Laval, ca totul să se mărginească la plecarea d-lui Herriot din guvern, nu poate fi susținută în mod serios. Criza este deschisă“.

LE JOURNAL din 20 Ianuarie scrie: „Din examinarea textului moțiunii radical-socialiste nu rezultă că ea ar cuprinde vreo injoncțiune adresată miniștrilor radical-socialiști de a demisiona din guvern. Dar faptul că moțiunea tace asupra acestei chestiuni, implică ideea injoncțiunii de mai sus și obligă pe miniștrii radical-socialiști să părăsească guvernul Laval, tot atât de sigur, ca și cum ar fi spus-o în termeni expresi“.

Ziarul PETIT PARISIEN, ca și ziarul radical-socialist ERE NOUVELIE, scrie că „aceasta înseamnă sfârșitul guvernului actual“, iar ziarul socialist LE POPULAIRE scrie: „Afacerea este lichidată. Nu se știe când guvernul Laval își va termina existența sa oficială, dar se știe de pe acum că el a încetat să trăiască. E posibil ca actul de deces să fie făcut atunci când d. Laval se va întoarce dela Geneva“.

L'ORDRE nu vrea încă să piardă speranța, dar scrie totuși: „Dacă d. Laval refuză să formeze noul guvern sau dacă acesta este răsturnat, atunci când se va prezenta în fața Parlamentului, se citează pentru a-i succeda numele d-lor Regnier, Albert Sarraut, Bonnet, Flandin și Mandel“.

Ziarul LE JOUR, organ al dreptei, înlătură posibilitatea unor guverne care să fie prezidate de unul din d-nii Herriot, Daladier, Chautemps sau Paul Boncour, și crede mai degrabă că cel care ar avea șanse să fie însărcinat cu formarea noului guvern, ar fi d. Fernand Bouisson, președintele Camerei. Ziarul își exprimă însă îndoiala că d. Bouisson ar accepta misiunea.

PETIT JOURNAL, care arată că este inevitabilă criza de guvern, afirmă că d-nii Laval și Herriot ar refuza să primească misiunea de a forma noul guvern.

Ziarul crede că d. Lebrun, președintele Republicii, ar însărcina cu formarea noului guvern pe o personalitate radical-socialistă. Acest guvern ar urma să fie un guvern pentru expedierea afacerilor curente, cu un caracter destul de neutru și al cărui adevărat rol ar fi să pregătească cu tot calmul spiritele și să ajungă la o potolire a pasiunilor, în vederea apropiatelor alegeri generale.

POLITICA EXTERNĂ A U. R. S. S.

Presă sovietică.

IZVESTIA din 12 Ianuarie publică un articol intitulat „Situația Internațională și Politica U. R. S. S.“, semnat de Carl Radek, în care autorul comentează referatul lui Molotov, în consiliul Comitetului Central, asupra situației internaționale în legătură cu Rusia Sovietică.

În această privință ziarul scrie următoarele:

„După ce președintele Sornarcormului, Molotov, face un expozeu al situației interne din Uniunea Sovietică, dânsul se ocupă și de situația externă, care este cât se poate de îngrijorătoare. Cu tot pericolul războiului ce ne așteaptă, Uniunea Sovietică, cu o liniște de fier, își continuă marea operă de construcție și de îmbunătățire a trainului. Aceasta dovedește puterea Socialis-

mului, și munca depusă de constructorii noștri, muncă pe care n'o va putea întrerupe nicio încercare dușmană.

„În marile lupte și în extrema răvnă la muncă se verifică teoria lui Lenin și Stalin, asupra posibilității de infiltrare și de construcție a Socialismului în masele țării Sovietice, prin puteri și resurse proprii. La întărirea socialismului ia parte nu numai proletariatul sovietic; pe acesta îl urmează masele de lucrători și țărani de pretutindeni, văzând progresele și foloasele lui.

„Schimbarea așezământului țărănesc în colhozuri, adaptarea noilor mașini în industrie, au întărit așa de mult puterea Sovietelor, încât nu mai au a se teme de posibilitatea împiedicării muncii noastre de către imperialismul mondial. Oricare ar fi condițiile de muncă, noi tot o vom termina, iar fiecare pas făcut pentru îndeplinirea marelui plan „Lenin-Stalin“, va mări

garanția împotriva dușmanului, care, dacă nu va împiedeca să construim socialismul, va pune prin aceasta în joc existența capitalismului, pe care îl vom înfrânge.

„Tovarășul Molotov n'a ascuns însă muncitorilor Uniunii, că cea mai mare parte a burgheziei reacționare, este gata a porni războiul contra Uniunii Sovietelor. Dânsul ne-a arătat nu numai că guvernul german nu renunță la planurile sale agresive, dar mai adaugă că fascismul a transformat Germania într'un adevărat lagăr de război, care fiind așezat în centrul Europei, prezintă un pericol nu numai pentru Uniunea Sovietică. Pregătindu-se pentru un atac împotriva U. R. S. S., imperialismul german caută drum spre noi prin țările baltice și prin Polonia, cu care Germania întreține „relații speciale“.

„Deși presa polonă protestează fățiș, la aluziile ce se fac, despre relațiile Poloniei cu Germania, totuși părerea mondială este de acord în a susține existența unui pact între aceste două țări.

„Pregătindu-se pentru un război contra Sovietelor, Germania hitleristă caută aliați, care să-i ajute înaintarea spre U. R. S. S., și mai ales care să atragă o parte din armata rusă dela granița apuseană.

„Molotov precizează că în ultimul timp se pregătește o alianță militară germano-japoneză, la care este probabil să se alătore și Polonia.

„Aventurierii fasciști pregătesc un război contra noastră, dar ei nu pot să nu-și dea seamă de pericolul economic ce-i amenință, în cazul aducerii la îndeplinire a planului lor.

„Guvernul Sovietic caută a îmbunătăți relațiile chiar cu țările agresive, el nu poate însă să se bazeze numai pe dorința sa de pace. Prin toate mijloacele, conducătorii Uniunii Sovietice trebuie să caute a înlătura pericolul fascist, întâmpinându-l așa cum merită. De aceea Molotov declară pe față că în anul curent vom proceda la intensificarea înarmărilor.

„Toată lumea știe că Uniunea Sovietelor este contra războiului, iar politica de pace a guvernului Sovietic, îi dă dreptul a spune adevărul asupra înarmării lui, pentru apărarea țării contra atacului ce i se pregătește.

„Guvernul Sovietic face tot ce-i stă în putință, spre a coordona acțiunile sale cu cele ale țărilor care, ca și voi, sunt interesate în menținerea păcii. Tovarășul Molotov, precizează aceste acțiuni, prin încheierea pactelor de ajutor mutual cu Franța și Cehoslovația, subliniind importanța vizitei în Rusia a actualului ministru de externe englez, Eden, în urma căreia se urmărește azi dezvoltarea relațiilor dintre Anglia și Soviete.

„Pentru întărirea ideii sale de pace, Uniunea Sovietică a intrat în Societatea Națiunilor, fără a închide ochii asupra caracterului ei burghez și asupra neajunsurilor și lipsurilor organizării sale. Astfel, Societatea Națiunilor nu a putut opri agresiunea italiană în Abisinia, și nu a avut destulă energie spre a sili pe agresor să renunțe la scopurile sale, îndeplinind numai într'o oarecare măsură un rol de slăbire a agresorului.

„Colaborând cu Societatea Națiunilor, Uniunea Sovietelor nu s'a alăturat niciun moment liniei politice de conduită a țărilor capitaliste ce o alcătuesc.

„Cu o mare putere și claritate, Molotov a subliniat deosebit de fond și de principiu a politicii Sovietice internaționale de politica țărilor capitaliste.

„Uniunea Sovietică nu poate în niciun caz susține vreo acțiune a Societății Națiunilor sau a puterilor capitaliste, care să fie îndreptată spre distrugerea independenței și egalității de drepturi a Abisiniei.

„Prin cele înșirate mai sus, referatul lui Molotov înfățișează țării noastre și întregii omeniri un tablou al si-

tuației internaționale, al pericolului războiului și al politicii Sovietelor. Cu o abilitate ce-i este caracteristică, cu o siguranță și o precizie demne de admirat, președintele Sornarcormului și-a bătut joc de planurile de „atac contra Rusiei Sovietice și de desmembrarea ei“. Declarând că acel ce va provoca un nou război imperialist își va suci gâtul înainte de a-și fi ajuns planurile agresive. Dânsul ne-a precizat că socoteala aventurierilor imperialiști nu va putea să înșele masele popoarelor lor. Însă chiar dacă pasivitatea popoarelor Statelor imperialiste va fi obținută, acelaia ce se va atinge de integritatea patriei noastre socialiste îi vom frânge gâtul.

„Toată țara sovietică trebuie să studieze cu atenție declarația tovarășului Molotov. Studiindu-le, întreaga populație se va convinge că guvernul Sovietic va continua în liniște politica sa de apărare a păcii, și de pregătire a apărării patriei, în cazul unui atac contra ei“

Ziarele Sovietice din 17 Ianuarie au comentat cu un deosebit interes discursul pe care mareșalul Tukhacevski l-a ținut la ultima sesiune a comitetului central executiv.

Ziarul PRAVDA publică un articol de fond în care arată primejdiile de agresiune din afară și adaugă că Rusia Sovietică este de ajuns de bogată și de puternică pentru a-și putea spori imediat puterea armată. Ziarul subliniază extraordinara rapiditate a înarmărilor Germaniei, îndreptate în primul rând împotriva Rusiei.

„Lipsa unei frontiere comune între Germania și Rusia, scoasă în evidență de diplomația Reichului ca o dovadă că înarmările germane nu amenință pacea, nu este concludentă. D. Molotov a înlăturat acest argument, arătând relațiile Germaniei cu Polonia, care are o însemnată frontieră comună cu Rusia.

„Dealtfel șeful statului major german a arătat că rămâne credincios doctrinei strategice, care prevede marșul asupra Parisului prin Belgia neutrală. Aceasta este o indicație a intenției Germaniei de a nu respecta integritatea teritorială a vecinilor săi“.

„Programul expus în MEIN KAMPF, care prevede anexiuni de teritorii sovietice, își găsește expresia în planurile statului major german de a forța trecerea prin alte teritorii.

„Alianța militară germano-poloneză vrea să oblige Rusia a-și împărți forțele între Vest și Est, dar armata rusă trebuie să poată face față ambelor primejdii deodată“.

KRASNAYA SVEZDA, organul comisariatului pentru apărarea națională, scrie că Germania urmărește fățiș cuceriri teritoriale în dauna Rusiei. Japonezii urmăresc cucerirea Siberiei. Armata roșie este însă în stare să înfrunte orice atac.

Ziarul ZA INDUSTRIALIZATSIU critică cu severitate intimitatea raporturilor dintre Germania și Polonia.

„Cu toate amenințările germane și japoneze, încheie ziarul, Rusia rămâne mai departe gata să colaboreze cu oricine pentru menținerea păcii“.

Presa germană.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 14 Ianuarie publică un articol în care între altele scrie:

„În Rusia domnește acum o activitate politică febrilă. Pe când atenția lumii întregi e îndreptată asupra desfășurării conflictului italo-abisinian, la Moscova preocuparea de căpetenie o formează intensificarea propagandei bolșevice în toate țările, până și în cele de peste Ocean, în America de Sud.

„Dar în același timp Sovietele se înarmează cu aceeași febrilitate, înzestrându-și armata de uscat, aviația și flota cu toate ustensilele și armele moderne, pentru care nu se sfiște să investească o sumă fabuloasă de 14 miliarde de ruble. Intrebarea e fireacă contra cui se înarmează așa de puternic Rusia Sovietică?

„Din mărturisirile sovietice de până acum se aud strigăte cunoscute împotriva „primejdiei germane“, împotriva „dictaturii fascismului german“ și „revanșei, pe care ar pregăti-o Germania“. Toate sunt arii vechi, răsuflăte de propagandă sovietică împotriva regimurilor de ordine. Adevărul e că Rusia sovietică își desfășură acțiunea sa de subminare a popoarelor pașnice și că se înarmează așa de puternic pentru menținerea prin forță a regimului falimentar sovietic, pretextând primejdii externe închipuite“.

Presa franceză.

L'OEUVRE din 14 Ianuarie relevă gravitatea pe care o prezintă pentru Franța eventualitatea unei schimbări în atitudinea Sovietelor față de ea.

D-na Tabouis analizează discursul d-lui Molotov, în care d-sa a evidențiat avansurile pe care le face Germania U. R. S. S.-ului.

„Pe de altă parte, scrie d-na Tabouis, ratificarea tratatului franco-rus a fost atât de mult amânat, încât se poate pune întrebarea dacă conferința Președinților, care este hotărâtă pentru ziua de joi, în parlament, va fixa în fine ziua discuțiunii în vederea acestei ratificări.

„În realitate miniștrii și parlamentarii francezi trebuie să se întrebe și să-și dea seama că această ratificare se impune; altminteri discursul d-lui Molotov care conține câteva pasaje obscure pentru noi, poate avea consecințe supărătoare pentru politica franceză“.

PROBLEME EUROPENE

ÎNARMĂRILE ANGLIEI

Intreaga presă engleză din 17 Ianuarie este adânc preocupată de proiectele de reînarmare ale Angliei, care predomină toate celelalte chestiuni la ordinea zilei.

DAILY TELEGRAPH scrie că noul program de înarmări va necesita cheltuieli de mai multe milioane lire sterline.

„În liniile sale generale acest program a și fost elaborat, scrie ziarul, iar guvernul va justifica propunerile sale de reînarmări printr'o carte albă, cum a făcut-o și în luna Martie 1935“.

MORNING POST crede a ști că această Carte albă va înfățișa desfășurarea evenimentelor în Marea Mediterană, în Extremul Orient și pe continentul european, demonstrând necesitatea unei serioase întăriri a întregului sistem de apărare britanic. Ziarul dă apoi detalii asupra noului program de înarmări.

Tot MORNING POST, în același număr, într'un articol referitor la situația flotei britanice, își publică părerile asupra cauzelor care au contribuit să îndemne guvernul britanic a adopta planul Laval-Hoare.

Ziarul indică apoi slăbiciunea marinei engleze de războiu și compară această marină cu aceea a altor țări.

„Insuficiența aprovizionărilor cu muniții — scrie ziarul, — a fost una din cauzele schimbării politicii britanice la începutul lunii Decembrie trecut“.

În privința reorganizării serviciilor apărării naționale, MORNING POST publică o serie de scrisori care vin în sprijinul campaniei dusă de ziar în acest sens. Astfel, arhiepiscopul de York, felicită ziarul de a fi luminat publicul asupra nevoilor apărării țării și își exprimă atașamentul său față de Societatea Națiunilor.

ASIGURAREA PĂCII ÎN MEDITERANĂ ȘI MAREA NEAGRĂ

LE MESSENGER d'ATHÈNES din 14 Ianuarie publică un articol intitulat: „Interdependența mărilor“, în care analizează articolul amiralului român d. I. Spiropol.

Inspirându-se din conferința d-lui Paul Boncour la București, în care d-sa a insistat asupra necesității realizării pactului mediteranean, care va asigura unei treimi din Europa ansamblul condițiilor, fără de care o pace durabilă nu poate exista și care va fi un sprijin util pentru vasta grupare sud-orientală — Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică — amiralul român, d. Spiropol, examinează în această lună poziția reciprocă a Statelor țarmurene ale Mării Negre și a Statelor țarmurene ale Mării Mediterane. Concluzia sa este că un pact care ar privi numai pe acestea din urmă, n'ar putea funcționa în mod util, decât dacă el ar fi completat cu un pact asemănător, care ar privi națiunile din bazinul Mării Negre. Inversul ar fi poate mai exact. Autorul român pleacă însă dela ideea că, pentru Marea Mediterană, transporturile comerciale ale Mării Negre au mai multă importanță decât ar avea pentru Marea Neagră transporturile Mării Mediterane. El constată că din punct de vedere economic și comercial, traficul pe cele două mări își păstrează prin schimburi continue, un aspect de interdependență, care nu poate fi neglijat. Dar, tot d-sa, adaugă că produsele transportate pe Marea Mediterană sunt mai puțin importante decât acelea care sunt trimise pe Marea Neagră.

Ziarul atacă apoi teza d-lui amiral Spiropol, care caută să demonstreze că din punct de vedere al exportului, traficul pe Marea Neagră este mult mai important decât acela pe Marea Mediterană și emite ideea că un pact care ar interesa țarmurenii Mării Negre n'ar putea funcționa în mod util decât completat cu un pact asemănător, care ar interesa națiunile țarmurene ale Mării Mediterane.

„Dar acestea sunt numai teorii, conchide ziarul. Guvernele respective vor ști la momentul oportun să ia măsurile necesare. Și cele mai bune sisteme vor fi acelea care vor ține seamă de toate interdependențele și care vor reuni în aceeași grupare, garantându-și reciproc pacea toate națiunile dintr'o parte a globului“.